

Tartu Linnavalitsuse haridusosakond

3.06.2025 nr 9.5-2.2/24-25/34/23

**Tartu Annelinna Gümnaasiumi
haldusjärelevalve õiendi kinnitamine**

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022. a käskkirja nr 155 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tartu Annelinna Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Kui kooli pidaja ei täida õiendis tehtud ettekirjutusi tähtaja jooksul, võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada pidajale sunniraha kuni 9600 eurot asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.
4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Katrin Ohakas

õigus- ja personalipoliitika osakonna
järelevalve valdkonna nõunik

Koopia: Tartu Annelinna Gümnaasium

735 4068

katrin.ohakas@hm.ee

TARTU ANNELINNA GÜMNAASIUMI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tartu Annelinna Gümnaasium (edaspidi *kool*) on Tartu Linnavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Kaunase pst 68, Tartu linn, Tartumaa.
2. Haldusjärelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna nõuniku 20.02.2025 korralduse nr 9.5-2.2/24-25/34/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tartu Annelinna Gümnaasiumis“ alusel.
3. Järelevalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon, sh riigikeeleoskuse tase vastab kehtestatud nõuetele, ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ning tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.
4. Järelevalvet kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle teostas Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna nõunik Katrin Ohakas, eksperdina oli kaasatud Keeleameti järelevalveosakonna peainspektor Janika Lindpere.
5. Haldusjärelevalve algas 28.04.2025.
6. Järelevalves vesteldi kooli pidaja esindaja, direktori, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajate, õpilaste, lapsevanemate ja hoolekogu esindajatega, tutvuti kooli vaadeldava valdkonna dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Tartu Annelinna Gümnaasium on ühe asutusena tegutsev põhikool ja gümnaasium. Kooli põhikooliosas on õppekeelteks eesti keel ja vene keel. Gümnaasiumiosas on alates 2011/2012. õppeaastast õpinguid alustanud õpilaste õppekeeleks eesti keel. Gümnaasiumis toimub nii statsionaarne kui ka mittestatsionaarne õpe.

Järelevalve ajal õppis koolis 1048 õpilast: I kooliastmes 214, II kooliastmes 240, III kooliastmes 310 ja gümnaasiumiosas 284 õpilast. Koolis töötas 91 õppe- ja kasvatusala töötajat.

Aastatel 2021–2024 läksid eestikeelele õppele üle kõik põhikooliklassid, v.a rändetaustaga ja hariduslike erivajadustega (edaspidi *HEV*) õpilaste rühmad, kus õpe jätkub osaliselt vene keeles. Koolis on ametlikult kasutatud keelekümblusmetoodikat alates 2000. aastast, mil

asutati Eestis Keelekümbluskeskus, millega kool liitus. Esimene kakskeelse õppega klass avati koolis aga juba 1992. aastal ning 40% õppes toimus nendes klassides eesti keeles.

Koolil on kaks õppekava: põhikooli ja gümnaasiumi õppekava. Õppekavade kehtestamine ja muutmine on toimunud kooskõlas õigusaktidega. Õppekavade üldosades on vastuolud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi *PGS*), põhikooli riikliku õppekava (edaspidi *PRÕK*) ja gümnaasiumi riikliku õppekavaga (edaspidi *GRÕK*). Põhikooli õppekavas on sätestamata B-võõrkeele valik ja valiku põhimõtted, esitamata vene õppekeele klassides õppekeelte kasutamine, riiklikus õppekavas sätestatud õppemahtudes tehtud erisuste põhjendused, I ja II kooliastmes kasutatava sõnalise ja mitteeristava hindamise korraldus, kasutatava hindedüsteemi viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted, hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord, käitumise hindamise alused, ajakohastamata on läbiva teemaga „Teabekeskond ja meediakasutus“ seonduv. Lihtsustatud õppe tasemel pole tunnijaotusplaanis esitatud A-võõrkeele tunde ning eesti keel teise keelena tunnimahud pole kooskõlas riiklikus õppekavas sätestatuga. Gümnaasiumi õppekava üldosas on vastuolud riiklike õigusaktidega võõrkeelte nimetustes, õpilaste koolist väljaarvamise, kitsalt matemaatikalt laiale ja laialt matemaatikalt kitsale ülemineku korralduses.

Vastuolud riikliku õppekavaga oli põhikooli keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiainet, tehnoloogia ning kehalise kasvatuse valdkondade kavades ja ainekavades. Esitamata olid lihtsustatud õppetase ainekavad. Gümnaasiumi õppekavas ei vasta riiklikule õppekavale keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiainet ja kehalise kasvatuse valdkonnakavad.

1. ja 2. klassides kasutatava sõnalise hindamise tagasisideid olid klassipäevikus esitamata, samuti oli paljudes õppeainetes klassipäevikutes märkimata tunni sisu. Käesolevast õppeaastast viiakse koolis läbi projektõppe päevi, mille põhimõtted ja korraldus pole kooli õppekavas ega mujal kooli dokumentides esitatud.

Koolis on 19 klassis õpilaste arv 25 või 26. Kooli hoolekogu pole selleks oma nõusolekut andnud ning kooli pidaja ei ole teinud korraldust suurendada klasside täitumuse ülemist piirnormi, näidates ära erandite tegemise põhjused.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis 91. Õpetajana töötavaid isikuid oli 89. Neist 67 (75%) õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele, 21 (24%) õpetajal nõuetele vastavat kvalifikatsiooni ei ole. Ühe õpetaja kvalifikatsiooni ei saanud hinnata, sest puudus välisriigist saadud diplomi tunnustus. 79% õppetundidest annavad kvalifikatsiooniga õpetajad. Koolil on võimalik lähiajal suurendada kvalifikatsiooniga õpetajate ning nende antavate tundide arvu, sest viis õpetajat õpivad õpetajakoolituse magistriõppes. Koolis töötavatest tugispetsialistidest omas nõuetekohast kvalifikatsiooni vaid eripedagoog, kellel on kvalifikatsioon ka logopeedina teenust osutada. Koolis ei ole kvalifikatsiooniga sotsiaalpedagoogi ja koolipsühholoogi ning nende teenused ei ole tagatud.

Pikaaegse keelekümbluskoolina on pikemalt koolis töötanud õpetajad läbinud keelekümbluse koolitused paarkümmend aastat tagasi. Viimasel viiel aastal on lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õppe*) ja keelekümbluse koolitusi läbinud viis õpetajat. 31 õpetajat on läbinud koolituse „Täenduslik õpetamine“ ning 30st eesti keele õpetajast üheksa on läbinud viimasel viiel aastal metoodikakoolitusi, mis toetavad keeleõpet ja õpet mitmekeelses klassis.

Positiivsena saab välja tuua, et koolis korraldatakse õppeaasta tegevussuundadest lähtudes koolitusi kõigile õpetajatele, käesoleval õppeaastal toimub kolm koolitust ennatjuhtiva õppija kujunemise toetamises.

Järelevalves vaadati 12 õppetundi 1.–11. klassis: kuut eesti keele tundi ning kuut eestikeelset ainetundi. Õpilane kuulis tundides õigesti kõlavat aine- ja suhtluskeelt. Vaadeldud tundides kasutasid õpetajad aktiivõppemeetodeid, erinevate ainete lõimumist. Õpetajad kasutasid võtteid, mis ergutasid arutelu ja suunasid õpilasi kaasa mõtlema. Vaadeldud tundide õpetajatele andsid tagasisidet direktor ja õppealajuhatajad. Tagasisidevestluse käigus käsitleti tunni ülesehitust, pöörati tähelepanu tunni eesmärkide püstitamisele ja saavutamisele ning refleksioonile. Koolis on tavaks tundide vaatlusi läbi viia.

Õpilaste eesti keele arengut soodustab koolikeskkond, mis on suures osas eestikeelne, arendatakse koostööd eesti õppekeelega koolidega ning õpilasteni püütakse viia eesti meediaruumis toimuvat. Gümnaasiumisse astujate hulgas on järjest rohkem eesti kodukeelega õpilasi.

Koolis on põhikooli lõpuks eesti keeles B1-taseme saavutanute osakaal olnud läbivalt Eesti samast osakaalust oluliselt kõrgem, olles 80% juures. Gümnaasiumi lõpuks eesti keeles B2-taseme saavutanute osakaal on olnud 90% juures, kuid kahel viimasel aastal oli B2-taseme saavutanute osakaal oluliselt madalam – 2024 saavutas B2-taseme kolmveerand (74%) lõpetajatest. Võõrkeeles B2-taseme saavutanute osakaal on koolis olnud aastaid Eesti keskmisest oluliselt madalam.

Koolis tehakse sisehindamist. Koolis kehtiv sisehindamise kord ja tegelikult toimuv sisehindamine ei ole kõiges kooskõlas ning vajab täiendamist.

Koolil on kehtiv arengukava aastateks 2024–2028. Kuna kool on läinud üle eestikeelsele õppele, siis keskendutakse arengukavas õpilaste vajadustele vastavale ning valikuid võimaldavale haridusele. Õppeaastaks on koostatud üldtööplaan, mis on seotud nii arengukava kui eelmise õppeaasta sisehindamisega. Õppenõukogu kinnitas õppeaasta alguseks tegevussuunad, kuid üldtööplaan tervikuna õppenõukogu ei kinnitanud. Üldtööplaan koostas metoodikanõukogu septembris.

Vestlusel osalenud lapsevanemad tõid positiivsena välja head koolikeskkonda ja õpetajate häid kogemusi õpetada muukeelseid lapsi edukalt eesti keeles rääkima.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Kooli õppekava ja õppekavast lähtuv õppekorraldus

1.1. PGSis¹ on sätestatud, et koolil tuleb riiklike õppekavade alusel koostada kooli õppekava, mis on õpingute alusdokument ja milles tuuakse eelkõige välja kooli eripärast tulenevad valikud. Õppekava ja selle muudatused peab kehtestama direktor ja eelnevalt tuleb need arvamuse andmiseks esitada kooli õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele².

Koolil on kaks õppekava: gümnaasiumiosa ja põhikooli õppekava.

Direktor selgitas vestlusel, et nad on koostanud kaks eraldi õppekava lähtuvalt 2012. aastal

¹ PGS, § 17 lg 1.

² PGS, § 17 lg 2, § 71 lg 2 p 2

antud soovitud, kui tuli kasutusele mõiste põhikool ja gümnaasiumi ühe õppeasutusena. Kahe õppekavaga ollakse harjunud, kuigi mitmed osad kahes õppekavas on ühesugused. Gümnaasiumiosa õppekava on kehtestatud 2018³ ja põhikooli õppekava 2019⁴. Enne kehtestamist on võetud arvamused hoolekogult⁵, õppenõukogult⁶ ja õpilasesinduselt⁷. Viimati on muudetud mõlemat õppekava 2025⁸. Muudatustele on arvamuse andnud hoolekogu⁹, õppenõukogu¹⁰ ja õpilasesindus¹¹. Põhikooli õppekava üldosas muudeti tunnijaotusplaani ja esitati tunnijaotusplaan 2024/2025. õppeaastaks, täiendati õppekeele, koolivälise õppe arvestamist õppetöö osana, põhikooli lõpetamisega seotud tähtaegu ja hindamist. Gümnaasiumiosa õppekava üldosas muudeti moodulite pealkirju ja mahtu, varasema kolme õppesuuna asemel on kaks õppesuunda, täpsustati uurimis- ja praktiliste tööde juhendit, tunnijaotuskavas täpsustati eesti keelt emakeelena õppijatele teise ja kolmanda võõrkeele tundide arvu ja staatust, selgemalt toodi välja õpilaste annete arendamise toetamine. Muudatused tehti ka ainevaldkonna- ja ainekavades. Kooli õppekava on kehtestatud ja muudetud kooskõlas õigusaktidega.

1.2. PRÕK ja GRÕK sätestavad, et kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavades¹² ning gümnaasiumis ainevaldkonniti koondatud kohustuslike kursuste kavades, valikõppeainete ja valikkursuste kavades¹³.

Kooli õppekavade üldosad ei ole kooskõlas PGŠis, PRÕKis ja GRÕKis sätestatuga ja vajavad täiendamist järgmiselt.

1) Üldosas peab esitama B-võõrkeele valiku põhimõtted¹⁴. PRÕKi¹⁵ kohaselt pakutakse õpilasele B-võõrkeele õppima asumisel võimalust valida kahe või enama võõrkeele vahel. Kooli õppekava sätestab, et eesti keelt emakeelena õppekava järgi õppivatel õpilastel on B-võõrkeel vene keel või muu keel. Ainekava on esitatud üksnes vene keelele. Õppekava ei täpsusta, milliseid B-võõrkeeli õpilastele pakutakse ning ei kirjeldada, millal ja kuidas toimub B-võõrkeele valimine.

Vestlusel selgitas direktor, et koolis on võimalus pakkuda B-võõrkeelena hispaania ja prantsuse keelt. Praegu on koolis eesti keelt emakeelena õppivad õpilasi selles kooliastmes kaks. Selgitame, et sõltumata õpilaste arvust, peab õppekavas esitama B-võõrkeelte valik ning valimise põhimõtted.

2) PRÕK¹⁶ sätestab, et kooli õppekavas esitatakse õppekorraldus – tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, sealhulgas vaba tunnimahu kasutamine, valikõppeainete ja võõrkeelte valik, eesti

³ Direktori 04.12.2018. a käskkiri nr 134 „Tartu Annelinna Gümnaasiumi gümnaasiumiosa õppekava kehtestamine“.

⁴ Direktori 08.01.2019. a käskkiri nr 1 „Tartu Annelinna Gümnaasiumi põhikooli õppekava kinnitamine“.

⁵ Hoolekogu 24.09.2018. a koosoleku protokoll nr 4 (2).

⁶ Õppenõukogu 30.08.2018. a koosoleku protokoll nr 4.

⁷ Õpilasesinduse 24.09.2018. a koosoleku protokoll nr 1.

⁸ Direktori 25.03.2025. a käskkiri nr 11 „Põhikooli õppekava ja gümnaasiumiosa õppekava muudatuste kehtestamine“.

⁹ Hoolekogu 11.03.2025. a koosoleku protokoll nr 1.

¹⁰ Õppenõukogu 10.03.2025. a koosoleku protokoll nr 1.

¹¹ Õpilasesinduse 13.03.2025. a koosoleku protokoll nr 2.

¹² PRÕK, § 24 lg 5.

¹³ GRÕK, § 19 lg 5.

¹⁴ PRÕK, § 24 lg 6 p 2.

¹⁵ PRÕK, § 15 lg 3³.

¹⁶ PRÕK, § 24 lg 6 p 2.

keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti, riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused. Kooli tunnijaotusplaani eesti keele ainekava alusel õppivatele õpilastele nähtub, et B-võõrkeele nädalatundide arvu on III kooliastmes vähendatud 3 tunni võrra, kuid puudub vastav põhjendus. Samuti puuduvad selgitused, miks on vaba tunniressurssi kasutatud eelkõige kohustuslike õppeainete mahu tõstmiseks, kirjeldatud lõiming ei kajastu ainekavades, ja miks on eestikeelsele õppele üle läinud 4. klassi tunnijaotuses vene keel emakeelena.

Direktor selgitas, et tekkinud viga on seotud eesti keele ainekava järgi õppivate õpilaste tunnijaotusplaanis seetõttu, et eesti keele tunde oli arvestatud ettenähtust rohkem (võeti aluseks eesti keel teise keelena tundide arv, mis on suurem). Viga parandatakse ning kooliastme peale saavad õpilased B-võõrkeelt ettenähtud mahus. 4. klassis on õppeaine „vene keel ja kultuur“ nimetatud õppeaineiks „vene keel emakeelena“ ning õppeaine nimetatakse ümber.

3) PRÕK¹⁷ sätestab õppekava läbivad teemad. Kooli õppekavas on ajakohastamata „Teabekeskond ja meediakasutus“, mis on nimetatud PRÕKi kehtetu versiooni alusel.

4) PRÕK¹⁸ sätestab, et üldosas peab esitama õppekorralduse, sh eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamise õppeaineti. Õppekavas on sätestatud, et HEV-õpilaste klassides/rühmades ning rändetaustaga õpilaste rühmades toimub õppetöö osaliselt vene keeles. Õppekava ei esita, milliseid õppeaineid õpitakse HEV-õpilaste ja rändetaustaga õpilaste rühmades eesti, milliseid vene keeles.

Direktor selgitas, et õppekeel kajastub tunniplaanis ja klassipäevikutes, õppekavas mitte. Selle põhjuseks on asjaolu, et nende õpilasarühmade õppekeele otsused tehakse vajaduspõhiselt sügisel, kui on näiteks selgunud, kui palju Ukraina päritolu õpilasi koolis on, kuidas on nende keeleoskused. Koolis on võimekus õpetada kõiki õppeaineid eesti keeles.

5) PRÕK¹⁹ sätestab, et kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise, sealhulgas hoolsuse kohta vähemalt kaks korda õppeaastas kooli õppekavas kehtestatud korras.

Kooli õppekava üldosas on esitatud, et klassijuhataja, arvestades aineõpetajate hinnanguid, annab õpilasele ja tema vanematele tagasisidet vähemalt kord trimestris. Käitumishinne märgitakse klassitunnistusele, e-kooli ja õpilasraamatusse. PRÕK ei näe ette, et käitumist ja hoolsust peaks hindama kokkuvõtlikult aastahindega. Seega ei saa ka käitumishinnet panna õpilasraamatusse.

Kooli õppekava näeb ette, et käitumist hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“ ja aluseks kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Millal hinnatakse õpilase käitumist hindegaga „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ või „mitterahuldav“, õppekava ei esita.

Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et „eeskujulik“ saadakse siis, kui õpilasel ei ole klassipäevikus märkusi ja kui õpilane on viisakas. Avaldati arvamust, et hindamisel lähenetakse individuaalselt ning paljuski pannakse hinne tunde järgi.

Direktor selgitas, et hinde paneb klassijuhataja, kuulates ära aineõpetajate arvamused ja hindamise standardi kujundabki klassijuhataja.

Juhime tähelepanu, et käitumist ja hoolsust ei pea hindama, vaid andma tagasisidet. Kui soovitakse hinnata, siis tuleb hindamise põhimõtted esitada õppekavas.

¹⁷ PRÕK, § 14 ja lisa 14 p 5.

¹⁸ PRÕK, § 24 lg 6 p 2.

¹⁹ PRÕK, § 19 lg 3.

- 6) PRÕKi kohaselt peab olema õppekavas esitatud hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord²⁰. Kooli õppekava vastavat korda ei esita.
- 7) PRÕKi²¹ kohaselt peab õppekava üldosas olema esitatud hindamise korraldus. Kooli õppekavas on II kooliastme hindamisel jäetud otsus, millist hindamist kasutatakse, õppenõukogule.
- Õppekava esitab, et II kooliastmes võib hindamine olla nii numbriline kui numbrivaba. II kooliastmes võivad ainevaldkonna õpetajad omavahelisel kokkuleppel kasutada õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel suulisi ja kirjalikke numbrivabasid hinnanguid. Numbrivaba hindamise otsus võetakse vastu õppenõukogul ühe lennu kohta õppeaasta algul.
- Klassipäevikutest nähtus, et ainult 4. klasside kunstis on kasutatud mitmeeristavat (arvestatud, mittearvestatud) hindamist.
- Direktor selgitas, et mõni aeg tagasi oli üldine suundumus numbrivabale hindamisele, aga II kooliastmes on õpetajad selles osas erinevatel seisukohtadel. Suur osa soovib siiski numbrilist hindamist, kuid soovitakse jätta ka sõnaliste hinnangute kasutamise võimalus, seepärast õppekavas selline regulatsioon.
- Õppekavas esitatud hindamise korraldus on ebaselge. Hindamise korraldus peab olema esitatud õppekavas ning õppenõukogu ei saa hindamise korralduses tehas omapoolseid otsuseid, selleks puudub neil pädevus. Õppenõukogu saab anda arvamuse õppekavale ja selle muudatustele.
- 8) PRÕK²² sätestab, et põhikool võib viie palli süsteemi asemel kasutada koolisisesele teistsugust hindedüsteemi. Kasutatav hindedüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted sätestatakse kooli õppekavas. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse selle õppeaasta kokkuvõtvad hinded ja käimasoleva õppeveerandi jooksul saadud hinded viie palli süsteemi.
- Koolis kasutatakse kirjeldavat sõnalist hindamist 1. klassides ja 2. klasside I poolaastal, kuid õppekava ei esita kirjeldavate sõnalise hindamise hinnangute teisendamist viie palli süsteemi. Direktor selgitas, et suuremate tööde tagasisidestamisel kasutavad õpetajad soorituse hindamiseks protsente ning teisendamisel saab lähtuda soorituste protsendist.
- 9) PLRÕK²³ sätestab lihtsustatud õppe tasemel õpilaste nädala tundide arvu. Kooli õppekava punkt 6.1.3 „Lihtsustatud õppekava tunnijaotus eesti keelt teise keelena õppijatele“ 2024/2025. õa tunnimahud ei ole kooskõlas PLRÕKiga (nt 1. kl matemaatika, inimeseõpetus, muusika).
- 10) PLRÕK²⁴ sätestab, et lihtsustatud õppes eesti õppekeelega õpilased õpivad alates 5. klassist A-võõrkeelt. Eesti keelt teise keelena õppivate õpilaste puhul saab võõrkeeleks olla inglise keel vmt. Vene keel ei saa olla vene emakeelega õpilaste puhul B-võõrkeel. Kooli õppekava punktis 6.2. "Valikõppeainete ja võõrkeelte valik" all nimetatakse, et A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. Kooli õppekavas ei kajastu lihtsustatud õppe tunnijaotusplaanis inglise keele ainetunde.
- 11) GRÕK²⁵ sätestab ainevaldkonnad ning nende kohustuslikud õppeained, sh B2-keeleoskustasemega võõrkeel, B1-keeleoskustasemega võõrkeel. Gümnaasiumiastmes ei ole enam õppeaine nimetused A- ja B-võõrkeel, vaid B2-keeleoskustasemega võõrkeel ja B1-keeleoskustasemega võõrkeel. Seega ei ole inglise keel õppekavas mitte B-võõrkeel, vaid B2-keeleoskustasemega võõrkeel. Samuti ei ole sotsiaalvaldkonnas enam inimgeograafia kursust.

²⁰ PRÕK, § 19 lg 4.

²¹ PRÕK, § 24 lg 6 p 5.

²² PRÕK, § 21 lg 4.

²³ PLRÕK, lisa 1 p 3.2.4.

²⁴ PLRÕK, lisa 1 p 3.2.4.

²⁵ GRÕK, § 1 lg 5.

12) GRÕK²⁶ sätestab, et kitsa matemaatika järgi õppinud õpilastel on õigus üle minna laiale matemaatikale ja laia matemaatika järgi õppinud õpilastel kitsale matemaatikale.

Kooli õppekavas on vastav võimalus antud ja ülemineku tingimused ning kord esitatud, kuid lisatud on mõlemal juhul kitsendav põhimõte: üleminek on võimalik, kui soovitud õpperühmas on vaba koht. Kui õpilasel on õigus matemaatikas valida teine ainekava, siis ei saa kool teha kitsendust, et üleminek on võimalik vaid vaba õppekoha olemasolul. Kui õpilane esitab vastava soovi õppekavas kehtestatud tingimustel, siis ei saa vaba õppekoha puudumine olla aluseks keeldumisel.

13) Kooli õppekava üldosa²⁷ sätestab, et gümnaasiumis arvatakse õpilane välja õppenõukogu otsusel. Antud säte on vastuolus PGSi²⁸, mille kohaselt õpilase koolist väljaarvamise otsuse teeb direktor, arvestades PGSi²⁹ sätestatud. Õppenõukogul puudub vastava otsuse tegemiseks pädevus.

14) GRÕK³⁰ sätestab, et kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk”, kui see on ette nähtud kooli õppekavas. Kooli õppekavas on kirjas, et akadeemilise petturluse (plagieerimine, lubamatu koostöö või kõrvalise abi kasutamine, töö kopeerimine jmt) avastamisel on võimalik õpilane koolist välja arvata. GRÕKi kohaselt peab õppekavas esitama hindamise korraldus, õppekavas ei esitata koolist väljaarvamise aluseid. PGSi³¹ kohaselt saab gümnaasium sätestada täiendavaid aluseid gümnaasiumist väljaarvamiseks oma kodukorras, mitte õppekavas.

1.3. Põhikooli keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatuse valdkondade kavades ja ainekavades on vastuolud riiklikus õppekavas sätestatuga ja vajavad täiendamist.

1) Keele ja kirjanduse valdkonnakava ei vasta PRÕKi³² nõuetele, sest puudub tervikdokument, sh üldosa koos üldpädevuste, õppekava läbivate teemade ja lõimingu kirjeldusega, ja kirjanduse ainekava. Puudub põhikooli kirjanduse ainekava.

2) Võõrkeelte valdkonnakava ei vasta PRÕKi³³ nõuetele, sest puudub tervikdokument, sh üldosa, mis hõlmab nii A- kui ka B-võõrkeelt ning kus on kirjeldatud, kuidas kujundatakse võõrkeelte valdkonnas üldpädevusi, käsitletakse läbivaid teemasid ning lõimitakse õppeaineid.

3) Matemaatika valdkonnakavas ei vasta PRÕKi³⁴ nõuetele valdkonnakava üldosa ja matemaatika ainekava. Valdkonnakava üldosas on puudu matemaatika õppeaine kaudu kujundatavate üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viiside kirjeldused. Matemaatika ainekavas puuduvad mitmed I kooliastme õpitulemused.

4) Loodusainete valdkonnakava ei vasta PRÕKi³⁵ nõuetele, sest puudub loodusvaldkonna üldosa kirjeldus. Loodusõpetuse ainekava II kooliastme õpitulemused on kirjeldatud riikliku

²⁶ GRÕK, lisa 5 p 1.3.

²⁷ Gümnaasiumi õppekava üldosa, § 4 lg 2.

²⁸ PGS, § 28 lg 5.

²⁹ PGS, § 28.

³⁰ GRÕK, 17 lg 4.

³¹ PGS, § 28 lg 2.

³² PRÕK, § 24 lg 5, lg 7 ja PRÕK, lisa 1.

³³ PRÕK, § 24 lg 5, lg 7 ja PRÕK, lisa 8.

³⁴ PRÕK, § 24 lg 5, lg 7 ja PRÕK, lisa 5.

³⁵ PRÕK, § 24 lg 5, lg 7 ja PRÕK, lisa 4.

õppekava kehtetu ainekavaversiooni alusel, bioloogia ainekava õppe- ja kasvatusesmärgid vastavad kehtetule ainekavaversioonile, geograafia ainekirjeldus pärineb kehtetust ainekavaversioonist, keemia ainekavas vastavad õppe- ja kasvatusesmärgid kehtetule ainekavaversioonile.

5) Sotsiaalainete valdkonnakava ei vasta PRÕKi³⁶ nõuetele, sest ei ole esitatud tervikdokumendina. Inimeseõpetuse ainekava õpitulemused ja õppesisu on kirjeldatud kehtetu ainekavaversiooni alusel.

6) Kunstiaainete valdkonnakavas ei vasta PRÕKi³⁷ nõuetele valdkonnakava üldosa, muusika ja kunsti ainekavad. Valdkonnakava üldosas puudub valdkonna õppeainete kaudu arendavate üldpädevuste toetamise kirjeldus. Muusika ainekavas puudub klassiti välja toodud õpitulemuste saavutamiseks õppesisu kirjeldus, kunstiõpetuse ainekavas ei ole õpitulemused ja neile vastav õppesisu klassiti lahti kirjutatud.

7) Tehnoloogia valdkonnakavas ei vasta PRÕKi³⁸ nõuetele valdkonnakava üldosa ja tööõpetuse ainekava. Valdkonnakava üldosas puudub kirjeldus tehnoloogia valdkonna ainete õppe kavandamise ja korralduse osas. Tööõpetuse ainekava I kooliastmes vastab õpitulemuste ja õppesisu kirjeldus kehtetule ainekavaversioonile.

8) Kehalise kasvatus valdkonnakavas ei vasta PRÕKi³⁹ nõuetele valdkonnakava üldosa ja kehalise kasvatus ainekava. Valdkonnakava üldosa alapunkt „Hindamine“ ei vasta PRÕKi lisa 2 liikumisõpetuse hindamise põhimõtetele. Kehalise kasvatus ainekavas ei ole õpitulemused ja õppesisu klassiti kirjeldatud.

1.4. PRÕK⁴⁰ sätestab, et koolis, kus õpet viiakse läbi nii põhikooli riikliku õppekava kui ka põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel, esitatakse kooli õppekava osana nii ainevaldkondade kavad, mis lähtuvad põhikooli riiklikust õppekavast, kui ka õppeainete ainekavad ja/või tegevusvaldkondade kavad, mis lähtuvad põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast.

Lihtsustatud õppetase ainekavad puuduvad.

Direktor selgitas, et vastavad ainekavad on loomisel. Koolis on lihtsustatud õppe õpilasi väga vähe.

Sõltumata lihtsustatud õppel olevate õpilaste arvust, peab kooli õppekavas, kui õpet viiakse läbi lihtsustatud õppe tasemel, esitama õppeainete aine- ja tegevusvaldkondade kavad.

1.5. Gümnaasiumi keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiaainete ja kehalise kasvatus valdkonnakavad ei ole kooskõlas riikliku õppekavaga ja vajavad täiendamist.

1) Keele ja kirjanduse valdkonnakava ei vasta GRÕKi⁴¹ nõuetele, sest ei ole esitatud ühtse tervikuna, sh puudub üldosa koos üldpädevuste, õppekava läbivate teemade ja lõimingu kirjeldusega. Kirjanduse ainekava ei ole ühtne tervik, eesti keel teise keelena ainekavas ei ole õpitulemused ja õppesisu kirjeldatud kursuste kaupa.

³⁶ PRÕK, § 24 lg 5, lg 7 ja PRÕK, lisa 6.

³⁷ PRÕK, § 24 lg 5, lg 7 ja PRÕK, lisa 3.

³⁸ PRÕK, § 24 lg 5, lg 7 ja PRÕK, lisa 7.

³⁹ PRÕK, § 24 lg 5, lg 7 ja PRÕK, lisa 2.

⁴⁰ PRÕK, § 24 lg 5.

⁴¹ GRÕK, § 19 lg 5, lg 7 ja GRÕK, lisa 1.

2) Võõrkeelte valdkonnakavas ei vasta GRÕKi⁴² nõuetele valdkonnakava üldosa ja B2- ning B1-keeleoskustasemega võõrkeelte ainekavad. Valdkonnakava üldosas ning ainekavades on õppeainete nimed valed: A- ja B-võõrkeel B2-keeleoskustasemega võõrkeele ning B1-keeleoskustasemega võõrkeele asemel. Esitamata on üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise, õppeainete lõimingu rakendamise viisid. B2-keeleoskustasemega võõrkeele osade kursuste õpitulemusena on toodud välja eksami sooritamine. B1-keeleoskustasemega võõrkeele õpitulemused ei vasta kohati kehtivale riiklikule ainekavale ega paku võimalust jätkata põhikoolis õpitud võõrkeele õppimist.

3) Matemaatika valdkonnakavas ei vasta GRÕKi⁴³ nõuetele valdkonnakava üldosa ja kitsa matemaatika ainekava. Valdkonnakava üldosas on puudu matemaatika õppeaine kaudu kujundatavate üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viiside kirjeldused. Kitsa matemaatika ainekavas on esitatud kaheksa kursuse õpitulemused ja õppesisu, kuigi kooli õppekavas on kirjas, et koolis õpetatakse kitsast matemaatikat 11 kursuse vältel.

4) Loodusainete valdkonnakava ei vasta GRÕKi⁴⁴ nõuetele, sest üldosa puudub. Geograafia ainekavast puudub suurem osa õpitulemusi, bioloogia ja keemia ainekavad on osaliselt kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

5) Sotsiaalainete valdkonnakava ei vasta GRÕKi⁴⁵ nõuetele, sest üldosa puudub ja valdkonnakava ei ole esitatud ühtse dokumendina. Inimeseõpetuse ainekavas puudub „Perekonnaõpetuse“ kursus, ajaloo ainekava ei ole esitatud tervikdokumendina.

6) Kunstiainete valdkonnakavas ei vasta GRÕKi⁴⁶ nõuetele valdkonnakava üldosa, muusika ja kunsti ainekavad. Valdkonnakava üldosas puudub kirjeldus, kuidas toetatakse õpilaste üldpädevuste arengut ning hindamise kirjeldus ei ole üheselt mõistetav. Kunsti ainekavas puuduvad kursuste õpitulemused ning õppesisu.

7) Kehalise kasvatus valdkonnakavas ei vasta GRÕKi⁴⁷ nõuetele valdkonnakava üldosa ja kehalise kasvatus ainekava. Valdkonnakava üldosas puudub kirjeldus, kuidas toetatakse õpilaste üldpädevuste arengut. Kehalise kasvatus õpitulemused on kursuste kaupa kirjeldamata.

1.6. Seadus⁴⁸ sätestab, et direktor kehtestab kooli päevakava, mis kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava osaks on tunniplaan⁴⁹.

Kool esitas esialgu kooli päevakavana⁵⁰ tunniplaani ja ringide plaani. Järelevalves esitas kool direktori kehtestatud päevakava⁵¹, mis vastab seaduses sätestatud nõuetele, mille üks osa on tunniplaan.

⁴² GRÕK, § 19 lg 5, lg 7 ja GRÕK, lisa 7.

⁴³ GRÕK, § 19 lg 5, lg 7 ja GRÕK, lisa 5.

⁴⁴ GRÕK, § 19 lg 5, lg 7 ja GRÕK, lisa 4.

⁴⁵ GRÕK, § 19 lg 5, lg 7 ja GRÕK, lisa 6.

⁴⁶ GRÕK, § 19 lg 5, lg 7 ja GRÕK, lisa 3.

⁴⁷ GRÕK, § 19 lg 5, lg 7 ja GRÕK, lisa 2.

⁴⁸ PGS, § 25 lg 6.

⁴⁹ Sotsiaalministri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitseõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

⁵⁰ Direktori 24.03.2025. a käskkiri nr 8 „TAGi päevakava 2024/2025. õa kinnitamine“.

⁵¹ Direktori 12.05.2025. a käskkiri nr 15 „Kooli päevakava kinnitamine“.

1.7. Kool peab õppetööd korraldades lähtuma õppekavast, mis on kooli õpingute alusdokument⁵².

Õppekava tunnijaotusplaani ja tunniplaani kõrvutades selgus, et õppekava tunnijaotusplaanis märgitud käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse 0,5 nädalatunni asemel on 5. ja 7. klassi tunniplaanis kumbagi õppeainet üks tund.

Direktor selgitas, et viga on õppekava tunnijaotusplaanis, kus kumbagi õppeainet peab olema üks nädalatund. Tunniplaani kajastab õppeaine mahtu õigesti. Õppekavas tehakse parandus.

Õppekava esitab, et 1. ja 2. klassis on hindamine numbrivaba. Klassipäevikute vaatlusel selgus, et õpetajatel on märgitud päevikutesse erinevad märgid (T, K, !, Y, MA), kuid õpilaste õpitulemuste kohta ei olnud klassipäevikutesse sissekandeid tehtud, kuigi õppekava esitab, et õpetaja annab õpilaste tulemuste kohta tagasisidet kirjaliku hinnanguga ning lisab arvestuslike tööde vastava protsenditulemuse, v.a kunstiained, tööõpetus ja kehaline kasvatus.

Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et õpipädevuste saavutamise kohta on koostatud lausepangad ning trimestri lõpus saab õpetaja õpilase õpitulemustest lähtudes lausepankadest valida sobivad. Tunnistus on eKoolis ja klassijuhataja allkirjastab selle digitaalselt. Kuidas aga toimub õppimise tagasisidestamine jooksvalt, pole kokku lepitud.

Vestlusel osalenud lapsevanem selgitas, et 1. klassis kasutatakse hinnanguid „arvestatud“ ja „mittearvestatud“.

PRÕK⁵³ sätestab, et hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Tagasisidet õpilase õppimise kohta on vajalik järjepidevalt ka kirjalikult esitada, et nii õpilane kui ka vanem oleks teadlikud õpitulemuste saavutamisest, aga samuti võimaldab järjepidev kirjalik tagasiside klassipäevikus paremini läbi viia kokkuvõtvat hindamist.

Praegu on ebaselge, mismoodi toimub sõnaline hindamine. Kooli õppekavas on vajalik täpsemalt esitada kirjeldavate sõnaliste hinnangute kasutamine⁵⁴ ning tagada vajaliku teabe esitamine klassipäevikus.

Järelevalves selgus, et käesolevast õppeaastast viiakse koolis läbi projektõppe päevi. Tegemist on õppepäevadega, kus tavapäraselt õpet koolis ei toimu ja õpilastele antakse iseseisvalt lahendamiseks tööülesanded. Projektõppe päevadega soovitakse arendada õpilaste üldpädevusi (iseseisev õpe, infokogumine, suhtlemine) ning õppeaineid lõimida. Kooli õppekava sellist õppevormi ega õppekorraldust ei esita.

Direktor selgitas, et tahetakse enne sellist õppevormi proovida, enne kui õppekavas vastav korraldus esitatakse. Samuti soovitakse saada taolise õppevormi osas rohkem teada selle õiguspärasusest.

Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et projektõppe päevadeks on erinevatel klassidel erinevad teemad ning ühel projektõppe päeval keskendutakse ühele ainele antud teema raames. Nt 4. klasside õpilased valisid ühe looma, kellest lähtudes antakse erinevaid tööülesandeid. Õpilane saab hommikul ülesanded ja tööjuhendid ning teatud kellajaaks peab oma töö esitama. Soovitakse, et õpilane saaks oma tööga iseseisvalt hakkama. Tööülesanded ja tööjuhendid

⁵² PGS, § 17 lg 1.

⁵³ PRÕK, § 19 lg 2.

⁵⁴ PRÕK, § 21 lg 4.

koostavad selleks loodud õpetajate meeskonnad. Kõik õpetajad ülesannete väljatöötamisel ei osale.

Gümnaasiumiõpilaste projektõppe päevadel võimaldatakse õpilastel tutvuda erinevate ametite ja eluvaldkondadega.

Vestlusel osalenud lapsevanemate sõnul on projektõppe päeva ülesanne loovtöö moodi, laps saab juhendid ja peab ise tegema, töö on mahukas. Ühe vanema sõnul peaks õppetöö toimuma ikkagi koolis. Avaldati arvamust, et õpilased saavad projektipäeval tulla ka kooli ja koolist on küsitud, kas kodus on arvutit ning õpilasel võimalik kodus õppida.

Vestlusel osalenud põhikooli õpilaste sõnul on projektipäevad toredad, ei ole ainult istumine ja kirjutamine. Vestlusel osalenud gümnaasiumiõpilaste sõnul on nende projektipäevade tegevused olnud põnevad ja vajalikud, saadi uusi kogemusi.

Õpilaste iseseisva õppena toimuvad projektipäevad on tavapärasest kontaktõppest erineva õppekorraldusega. PRÕK⁵⁵i kohaselt tuleb õppekava üldosas esitada õppekorraldus ning õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud jms.

PGSi⁵⁶ kohaselt on õpilasel õigus ja kohustus täita õpiülesandeid ja osaleda temale kooli päevakavas või individuaalses õppekavas ettenähtud õppes. Kooli õppekavas, päevakavas ja tunniplaanis tuleb esitada õppe ja kasvatus korralduse aeg ja viisid.⁵⁷ Praegu ei reguleeri ükski kooli õigusakt projektõppe päevade olemust, sisu ega korraldust.

1.8. Eesti keel teise keelena tundide arv vene õppekeele klassides (2.–3. ja 5.–9. kl) on kooskõlas PRÕKis⁵⁸ sätestatuga.

Eesti keel teise keelena tundide arv on kõigis klassides kooskõlas õppekavas sätestatuga. Eesti keele tundide arvu on suurendatud I ja III kooliastmes.

Eestikeelse õppe maht on 1. klassides 100%, 2. klassides 82,6% ja 65% (HEV-klassis); 3. klassides 68% ja HEV-klassis 40%.

4. klassides on eesti keeles kõik õppeained, v.a vene keel ja A-võõrkeel.

5. klassidel on eestikeelset õpet 71%, HEV-klassidel 46%; 6. klassidel 77% ja HEV-klassis 53%, 7. klassides 80% ja 9. klassides 81%.

1.9. Kohustuslike dokumentide määrus⁵⁹ esitab nõuded, mis tuleb klassipäevikusse märkida. Määruses⁶⁰ sätestatu kohaselt tuleb klassipäevikusse märkida tunni sisu, antud koduülesanded ja hinded.

Vaadeldud klassipäevikutest (seisuga 15.04.2025) nähtus, et tunni sisu oli märkimata 1., 3., 6., 7. ja 9. klasside paljudes õppeainetes. Õpetaja oli esitanud tunni teema (nt inimeseõpetuses uimastid, ajaloos ENSV), kuid tunni sisu oli kirjeldamata.

Direktor selgitas, et juhtkond kontrollib klassipäevikuid pisteliselt ja kokkulepped, kuidas märkida tunni sisu, puuduvad.

⁵⁵ PRÕK, § 24 lg 6 p-d 2, 3.

⁵⁶ PGS, § 35 lg 1.

⁵⁷ PRÕK, § 15 lg 1.

⁵⁸ PRÕK, lisa 1 p 1.2.

⁵⁹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“.

⁶⁰ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 12 lg 4.

Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et tunni sisu peaks olema märgitud hästi konkreetselt, nt millised töövihiku ülesanded tehti. Oli ka arvamus, et vanemad tahavad teada, mida tunnis tehti, millele tähelepanu pöörati ning nooremates klassides tuleb sisu rohkem lahti kirjutada.

Klassipäevikutesse märgitud tunni sisu kirjeldused annavad infot õppekava täitmise kohta. Sisu kirjeldusi analüüsid saab kooli juhtkond hinnata, kas erinevates õppeaines täidetakse õppekava.

Koolis on vaja suuremat tähelepanu pöörata klassipäevikute täitmisele. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse kohta.

1.10. PGS⁶¹ sätestab põhikooli õpilaste arvud klassis ja õpperühmas. Klassi täitumuse ülemine piirnorm põhikoolis on 24 õpilast⁶². Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piirnormi.

Kooli pidaja võib erandjuhul direktori ettepanekul⁶³ ja hoolekogu nõusolekul⁶⁴ suurendada õpilaste arvu üle sätestatud piirnormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud⁶⁵.

Koolis on 19 klassis õpilaste arv 25 või 26: 1.A 25, 1.B 25, 2.B 25, 3.A 26, 3.C 25, 4.A 26, 4.C 25, 5.A 25, 5.B 26, 5.C 26, 6.A 25, 6.B 26, 7.A 26, 7.B 26, 7.C 26, 7.D 26, 8.B 26, 8.D 26, 9.B 25.

Hoolekogu⁶⁶ on viimati andnud nõusoleku suurendada õpilaste arvu 1. klassides kuni 26 õpilasele 2023/2024. õppeaastaks.

Direktor selgitas, et tavaliselt ongi küsitud hoolekogult nõusolekut 1. klassides õpilaste arvu suurendamiseks. Hoolekogu nõusolekut ei ole küsitud kõigi suurema õpilaste arvuga klasside jaoks igaks õppeaastaks.

Koolipidaja ei ole teinud korraldust klassides õpilaste arvu suurendamiseks.

Pidaja esindaja selgitas, et peale e-keskkonna Arno kasutuselevõttu ei tee pidaja enam eraldi õigusakti klassides õpilaste arvu suurendamise kohta ja kui kool teavitab pidajat, kui mitme õpilase võrra soovitakse klassi suurendada ning esitab vastava põhjenduse, siis suurendatakse Arnos vastava klassi õpilaste arvu. Igaks õppeaastaks kool vastavat taotlust ei esita. Kui suurema õpilaste arvuga klassist õpilane lahkub, siis ei jää klassi vaba kohta.

Klassi täitumuse ülemist piirnormi saab suurendada üksnes erandjuhul (ning üheks õppeaastaks), mis tähendab seda, et otsuse tegija (kooli pidaja), juhul, kui on olemas direktori ettepanek ja kooli hoolekogu nõusolek, peab enda otsust (suurendada konkreetse klassi täitumuse ülemist piirnormi) olulisel määral põhjendama. Põhjendustest peaks nähtuma, millised erakorralised asjaolud tingisid piirnormi suurendamise vajaduse.

Kui kooli pidaja ei anna välja haldusakti, siis ei ole ka kuidagi põhjendatud klassi täitumuse ülemist piirnormi suurendamine, mis tähendab seda, et toimitud pole PGSist⁶⁷ lähtudes. Märgime ühtlasi, et täitmata on haldusmenetluse seadusest haldusorganile tulenev

⁶¹ PGS, § 26.

⁶² PGS, § 26 lg 1.

⁶³ PGS, § 71 lg 2 p 7.

⁶⁴ PGS, § 73 lg 1¹ p 4.

⁶⁵ PGS, § 26 lg 3.

⁶⁶ Hoolekogu 17.01.2023. a e-koosoleku protokoll nr 1.

⁶⁷ PGS, § 26 lg 3.

põhjemiskohustus haldusakti andmisel.

Juhime kooli ja pidaja tähelepanu, et seaduses sätestatud klassi täitumuse ülemine piirnorm on seatud õpilaste heaolu ja õppimist silmas pidades.

1.11. Ettepanekud direktorile

- 1.11.1. Täiendada õppekavas 1. ja 2. klassis kasutatava sõnalise hindamise põhimõtteid (sh sagedust ja kokkuvõtivate hinnangute kujunemist) ning jälgida nende rakendamist.
- 1.11.2. Käsitleda põhikooli õppekava üldosas üldpädevusi ja õppekava läbivaid teemasid sarnaselt gümnaasiumi õppekava üldosaga.
- 1.11.3. Mitmed ainekavad on suures osas kopeeritud soovituslikest rakendusdokumentidest, soovitame teha eelkõige oma kooli eripärast lähtuvaid valikuid. Kaaluda, kas kogu soovituslikes rakendusdokumentides toodud materjali on vajalik dubleerida kooli ainekavas (õppetegevus, metoodilised soovitused, õpilase tegevuse, kogu õppevara loetelu).
- 1.11.4. Võtta valdkonnakava struktuuri juures aluseks PRÕK lisa 5 struktuur. Valdkonnapädevus tuleb panna valdkonna õppekava üldosasse ja seda ei ole vaja iga õppeaine juures dubleerida.
- 1.11.5. Nimetada õppe- ja kasvatusesmärgid vastavalt kehtivale ainekavale – teadmised, oskused ja hoiakud.
- 1.11.6. Kirjeldada õpitulemuse saavutamist toetav õppesisu ning lisada ainekavasse õpitulemuse ja sellele vastava õppesisu kohakuti, et oleks paremini aru saada ja üheselt mõistetav, kuidas konkreetset õpitulemust saavutatakse.
- 1.11.7. Seostada gümnaasiumi klassiti esitatud ainekavad kursuseti esitatud ainekavadega.
- 1.11.8. Täpsustada ainekavas (ja ainevaldkonnakavas), milliseid B1-keeleoskustasemega võõrkeeli koolis õpetatakse. B1-keeleoskustasemega võõrkeele ainekavas ei ole nimetatud õpitavaid võõrkeeli.
- 1.11.9. Alustada teema lahtikirjutamist õpilase seisukohast kõige olulisemaga-õpitulemustega. Hetkel on esimesena toodud mõisted.
- 1.11.10. Järjepidevalt kontrollida klassipäevikute täitmist, et saada ülevaade õppekava täitmisest (sh hindamise põhimõtete rakendamisest).

1.12. Ettekirjutused pidajale

- 1.12.1. Tagada põhikooli õppekava vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ järgmistes osades:
 - 1.12.1.1. Tagada õpilasele B-võõrkeele õppima asumisel võimalus valida kahe või enama võõrkeele vahel, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõikest 3³ ja § 24 lõike 6 punktist 2.
 - 1.12.1.2. Tagada riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjenduste esitamine kooli õppekavas, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktist 2.
 - 1.12.1.3. Tagada õppekavas läbiva teema „Teabekeskond ja meediakasutus“ ajakohastamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 14 lõikest 3 ja lisa 14 punktist 5.
 - 1.12.1.4. Tagada õppekavas eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamise esitamine

õppeaineti nendes klassides/õpperühmades, kus õppekeeleks on vene keel, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktist 2.

1.12.1.5. Tagada õppekavas II kooliastme hindamise ja käitumise hindamise põhimõtete esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 4 punktist 5, § 19 lõikest 3 ja käesoleva õiendi punktis 1.2 kirjeldatust.

1.12.1.6. Tagada õppekavas hinnete ja hinnangute vaidlustamise korra esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 19 lõikest 4.

1.12.1.7. Tagada õppekavas 1. ja 2. klassis kasutatavate kirjeldava sõnalise hindamise hinnangute viie palli süsteemi teisendamise põhimõtete esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 21 lõikest 4.

1.12.1.8. Tagada lihtsustatud õppe tasemel õpilaste nädala tundide arvu kooskõla Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 punktis 3.2.4 esitatuga.

1.12.1.9. Tagada lihtsustatud õppes eesti õppekeelega õpilastele alates 5. klassist A-võõrkeele õpetamine ja lihtsustatud õppe tunnijaotusplaanis inglise keele ainetundide kajastamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 punktist 3.2.4.

Ettekirjutuse 1.12.1 täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

1.12.2. Tagada gümnaasiumi õppekavas õpilaste õiguse üle minna kitsalt matemaatikalt laiale ja laialt matemaatikalt kitsale ilma kitsendusteta korralduse esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisa 5 punktis 1.3 esitatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

1.12.3. Tagada gümnaasiumi õppekava üldosa kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 28 lõigetes 2 ja 5 sätestatuga, mille kohaselt väljaarvamise otsuse teeb direktor ja täiendavaid väljaarvamise aluseid saab esitada kooli kodukorras, mitte õppekavas. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

1.12.4. Tagada põhikooli õppekava ainekavade vastavus Vabariigi valitsuse 06.01.2011. a määrusele 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ järgmistes punktides:

1.12.4.1. Tagada keele ja kirjanduse valdkonnakava üldosa ning selles üldpädevuste, õppekava läbivate teemade ja lõimingu kirjelduse esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõigetest 5 ja 7 ning lisa 1 punktist 1.

1.12.4.2. Tagada kirjanduse ainekava esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisa 1 punktides 1.2 ja 2.2.

1.12.4.3. Tagada võõrkeelte valdkonnakava üldosa ning selles üldpädevuste, õppekava läbivate teemade ja lõimingu kirjelduse esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõigetest 5 ja 7 ning lisa 8 punktist 1.

1.12.4.4. Tagada matemaatika valdkonnakava üldosa ning matemaatika ainekava kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõigetega 5 ja 7 ning lisa 5 punktides 1 ja 2.1 sätestatuga.

- 1.12.4.5. Tagada loodusainete valdkonnakava üldosa ning loodusõpetuse, bioloogia, geograafia ning keemia ainekavade esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõigetest 5 ja 7 ning lisast 4.
- 1.12.4.6. Tagada sotsiaalainete valdkonnakava tervikuna esitamine ja inimeseõpetuse ainekava koostamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 25 lõigetes 5 ja 7 ning lisa 6 punktis 1 ja 2.1 sätestatust.
- 1.12.4.7. Tagada kunstiaainete valdkonnakava üldosa ning muusika ja kunstiõpetuse ainekava esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõigetest 5 ja 7 ning lisa 3 punktides 1, 2.1 ja 2.2.
- 1.12.4.8. Tagada tehnoloogia valdkonnakava üldosa ja tööõpetuse I kooliastme ainekavade esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõigetest 5 ja 7 ning lisa 7 punktides 1 ja 2.1.
- 1.12.4.9. Tagada kehalise kasvatus ainevaldkonnakava üldosa ja kehalise kasvatus ainekava esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõigetest 5 ja 7 ning lisa 2 punktides 1 ja 2.1.
- 1.12.4.10. Tagada lihtsustatud õppe ainekavade esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikest 5.
- Ettekirjutuse 1.12.4 täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 1.12.5. Tagada gümnaasiumi ainekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ kehtestatuga järgmistes punktides:
- 1.12.5.1. Tagada keele ja kirjanduse valdkonnakava üldosa esitamine koos üldpädevuste, õppekava läbivate teemade ja lõimingu kirjeldusega, kirjanduse ainekava tervikuna esitamine ja eesti keel teise keelena ainekavas õpitulemuste ja õppesisu kirjeldamine kursuste kaupa, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõigetes 5 ja 7 ning lisa 1 punktides 1, 2.2 ja 2.4 sätestatust.
- 1.12.5.2. Tagada võõrkeelte valdkonnakava üldosas üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise, õppeaine lõimingu rakendamise viiside ning õppeainete nimede õige esitamine ning B1-keeleskustasemega võõrkeele õpitulemuste kooskõla riiklikule õppekavale, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõigetes 5 ja 7 ning lisa 7 punktides 1 ja 2.1 sätestatust.
- 1.12.5.3. Tagada matemaatika valdkonnakava üldosas matemaatika õppeaine kaudu kujundatavate üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ja õppeainete lõimingu rakendamise viiside kirjelduste ning kõigi koolis õpetatavate kitsa matemaatika kursuste kursusekavade esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõigetes 5 ja 7 ning lisa 5 punktides 1 ja 2.2 sätestatust.
- 1.12.5.4. Tagada loodusainete valdkonnakavas üldosa ning geograafia ainekavas kõigi õpitulemuste esitamine, bioloogia ja keemia ainekavade koostamine kehtiva riikliku õppekava versiooni põhjal, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõigetes 5 ja 7, lisa 4 punktides 1, 2.1, 2.3 ja 2.4 sätestatust.
- 1.12.5.5. Tagada sotsiaalainete üldosa ja valdkonnakava ühtse dokumendina esitamine,

inimeseõpetuses „Perekonnaõpetuse“ kursuse kursusekava ning ajaloo ainekava tervikdokumendina esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 punktides 5 ja 7, lisa 6 punktides 1, 2.1 ning 2.2.1 sätestatust.

1.12.5.6. Tagada kunstiainete valdkonnakava üldosas õpilaste üldpädevuste arengu toetamise ning hindamise kirjelduse, muusika ja kunsti ainekavade esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõigetes 5 ja 7 ning lisa 3 punktides 1.4, 1.6, 2.1 ja 2.2 sätestatust.

1.12.5.7. Tagada kehalise kasvatus valdkonnakava üldosas õpilaste üldpädevuste arengu toetamise ning kehalise kasvatus ainekavas kehalise kasvatus õpitulemuste kursuste kaupa esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõigetes 5 ja 7, lisa 2 punktides 1.4 ja 2 sätestatust.
Ettekirjutuse 1.12.5 täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

1.12.6. Tagada põhikooli õppekavas õpilaste iseseisva õppena toimuvate projektipäevade õppekorraldusega seonduva esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktides 2 ja 3 sätestatust.
Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

1.12.7. Tagada klassipäevikute nõuetekohane täitmine ja toimunud tunni sisu märkimine, lähtudes haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 12 lõikest 4. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.11.2025.

1.12.8. Tagada õpilaste klassi täitumuse ülemise piirnormi suurendamisel lähtumine põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 26 lõikes 3 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses sätestatud nõuetele ja võrreldi EHISesse kantud andmete⁶⁸ vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

2.1. Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis 91: direktor, kes täidab ka õpetaja ülesandeid, kaks õppealajuhatajat, kes täidavad ka õpetaja ülesandeid, ning 83 õpetajat ja kaks eripedagoogi, kellest üks täidab ka õpetaja ülesandeid, kaks sotsiaalpedagoogi, kes täidavad ka õpetaja ülesandeid, ja üks psühholoog. Õpetajana töötavaid isikuid on 89. Neist 67 (75%) õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele, 21 (24%) õpetajal nõuetele vastavat kvalifikatsiooni ei ole. Ühe õpetaja kvalifikatsiooni vastavust ei saanud hinnata, sest puudus välisriigist saadud diplomi tunnustus.

2.2. Seadus⁶⁹ sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

⁶⁸ EHIS, väljavõtte 02.05.2025.

⁶⁹ PGS, § 74 lg 9.

Koolis ei vasta 21 õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ja ühe õpetaja puhul ei saanud kvalifikatsiooni hinnata.

EHISe andmetel antakse koolis 1740 õppetundi, millest 1373 (79%) annavad kvalifikatsiooniga ja 367 (21%) annavad kvalifikatsioonita õpetajad.

I kooliastmes annavad õpetajad 292 õppetundi, millest 69 (24%) annavad kvalifikatsioonita õpetajad.

II kooliastmes annavad õpetajad 409 õppetundi, millest 91 (22%) annavad kvalifikatsioonita õpetajad.

III kooliastmes annavad õpetajad 608 õppetundi, millest 114 (19%) annavad kvalifikatsioonita õpetajad.

Gümnaasiumiastmes annavad õpetajad 431 õppetundi, millest 93 (22%) annavad kvalifikatsioonita õpetajad.

II kooliastme viiest kehalise kasvatuse õpetajast neli ei oma nõutavat kvalifikatsiooni. 34 selle kooliastme kehalise kasvatuse tunnist vaid 4 annab kvalifikatsiooniga õpetaja. Ka III kooliastmes ja gümnaasiumiosas kehalist kasvatust andvatest õpetajatest suurem osa ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

Direktor selgitas, et ta on teadlik, et viimati tööle asunud kehalise kasvatuse õpetajatel ei ole nõuetekohast kvalifikatsiooni, aga nad on kõik eesti keele kandjad, treeneritaustaga ning õpivad edasi, et omandada magistrikraad.

Koolil on võimalik lähiajal saavutada olukord, kus kvalifikatsiooniga õpetajate ja nende antud õppetundide arv suureneb. Viis õpetajat õpivad õpetajakoolituse magistritaseme õppes ning seitsmel õpetajal on kvalifikatsioon võimalik saavutada õpetajakutse taotlemisel. Õpetajakutset saab taotleda kaks korda aastas, seega on nende puhul kvalifikatsiooni omandamine võimalik aasta jooksul.

Kahel õpetajal, kellel on keeleoskuse B1-tase ja kes õpetavad kas vene või inglise keeles, on Keeleamet teinud ettekirjutuse sooritada B2-keeletaseme eksam, ettekirjutuse tähtaeg on tulevikus. Ka keeleseaduse alusel välja antud määrus⁷⁰ annab praegu B1-keeletasemega õpetajatele võimaluse keeleoskuse B2-tase saavutada 1. augustiks 2025. Kui nad tähtjaks keeleoskuse B2-taset ei saavuta, ei saa nad õpetajatena töötamist jätkata.

14 õpetajal ei ole magistrikraadi ja õpetajakutset. Neist viis õpivad magistritaseme õppes. Seega üheksal õpetajal ei ole võimalik omandada nõuetekohast kvalifikatsiooni lähiajal.

2.3. Direktor peab tegema kõik endast oleneva, et täita ametikohad kvalifikatsiooniga õpetajatega.

Esmane on koolijuhi ülesanne hinnata õpetajate kvalifikatsiooni õigesti. Koolis oli järelevalve alguses kvalifikatsioon hinnatud valesti nõuetekohaseks 14 õpetajal. Järelevalves tehti EHISesse muudatused ning õpetajate kvalifikatsiooni märged muudeti õigeks.

Kui koolijuht hindab õpetaja kvalifikatsiooni valesti nõuetekohaseks, siis ei tea õpetaja, et ta peab ennast täiendama, asuma õppima või taotlema õpetajakutset. 14st pooled on koolis

⁷⁰ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ja füüsiliselt isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 10 lg 6.

töötanud viis kuni 35 aastat (al 1990). Seega on nende kvalifikatsioonide osas olnud puudujäägid juba väga pikalt ning nad ei ole teadnud, et nende kvalifikatsioon pole nõuetekohane ning ei ole seetõttu ka midagi ette võtnud.

Koolis on sõlmitud tähtajatud töölepingud 11 õpetajaga, kelle kvalifikatsioon pole nõuetekohane ning kellega oleks pidanud sõlmima tähtjalise töölepingu kuni üheks aastaks⁷¹. Vestlusel selgitas direktor, et eelkõige on need seotud õpetajakutse puudumisega või siis on mõningaid pikemaid täiendkoolitusi tõlgendatud nii, et sai õpetaja kvalifikatsiooni lugeda nõuetekohaseks.

Kui direktor ei sõlmi seaduse kohaselt kvalifikatsioonita õpetajatega tähtjalisi töölepinguid, siis ei saa ta ka välja kuulutada avalikku konkursi vabadele ametikohtadele ning värvata nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajaid. Samuti saavad tähtjatute töölepingutega kvalifikatsioonita õpetajad info, et nad ei pea töösuhte jätkamiseks oma kvalifikatsiooni täiendama. Direktor vastutab õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse eest⁷².

2.4. Direktor peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohad nõuetekohase kvalifikatsiooni ja erialase ettevalmistusega töötajatega. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldataval konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtjalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpiesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine⁷³. Koolis on õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute vaba ametikoha täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise kord⁷⁴, mille on hoolekogu kehtestanud⁷⁵.

Kooli konkursi läbiviimise kord vajab ülevaatamist. Korras on esitatud, et otsuse ametikohale sobivuse kohta teeb direktor, arvestades PGSi § 74 lõikes 5 sätestatud. Juhime tähelepanu, et see säte on kehtetu. Juhime tähelepanu, et õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele on PGSis sätestatud kvalifikatsiooninõuded. Avalikel konkurssidel on kõigepealt vajalik hinnata kandidaadi kvalifikatsiooni vastavust nõuetele. Kui konkursil ei osale nõuetekohase kvalifikatsiooniga isikuid või ei osutu kvalifikatsiooniga kandidaat valituks, siis tuleb konkurs lageda luhtunuks. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtjalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpiesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.⁷⁶

Direktor selgitas vestlusel, et kandidaatide dokumentide vaatlusel hinnatakse vastavust kvalifikatsiooninõuetele ja vestlusele kutsutakse kandidaadid, kel on nõuetekohane kvalifikatsioon. Tugispetsialistide puhul on üheks nõudeks vene keele oskuse olemasolu, sest

⁷¹ PGS, § 74 lg 7.

⁷² PGS, § 71 lg 1.

⁷³ PGS, § 74 lg 7.

⁷⁴ Hoolekogu 17.03.2020. a e-koosoleku protokoll nr 3.

⁷⁵ PGS, § 73 lg 1¹ p 8; § 74 lg 6.

⁷⁶ PGS, § 74 lg 7.

enamik õpilastest on vene kodukeelega. Veel selgitas direktor, et on olnud vaja kiiresti leida uut õpetajat ja siis on tehtud otsuseid ka kvalifikatsioonita õpetajate töölevõtmiseks. Samuti püütakse igati toetada Noored Kooli programmi ning kui pakutakse programmis osalevaid õpetajaid, siis tullakse vastu. Praegu on koolis kaks õpetajat, kes osalevad Noored Kooli programmis, kuid kellel ei ole veel nõuetekohast kvalifikatsiooni.

2024. aasta kevadel toimus avalik konkurss matemaatikaõpetaja (0,5 ametikohta) ja kehalise kasvatuse õpetaja (1.0 ametikohta) ametikohale. Rohkem avalikke konkursse ei korraldatud, sest paljude õpetajate kvalifikatsioonid olid varasemalt hinnatud valesti nõuetekohaseks ning õpetajatega sõlmitud tähtajatud töölepingud.

Direktor selgitas⁷⁷, et matemaatikaõpetaja kohale ei laekunud ühtegi avaldust, kehalise kasvatuse õpetajaks kandideeris kaks kvalifikatsioonita kandidaati.

Konkursse ei kuulutanud neile ametikohtadele, mida täitsid Noored Kooli programmi kaudu kooli tulnud õpetajad, kellel oli sõlmitud kaheaastane tähtajaline leping, ning inglise keele õpetaja ametikohale, sest kaks inglise keele õpetajat on lapsehoolduspuhkusel ja kuni nende tööle naasmiseni ei tahetud värvata taas uusi inimesi.

Juhime tähelepanu, et kvalifikatsioonita õpetajaga saab sõlmida tähtajalise töölepingu kuni aastaks. Erandiks ei ole ka Noored Kooli programmis osalejad ning ka nendega saab sõlmida vaid kuni aastase töölepingu, kui nende kvalifikatsioon pole nõuetekohane.

Direktor selgitas, et kvalifikatsioonita õpetajatele määratakse mentor või tugiisik ning osapooltega lepatakse kokku tegevuses. Uute õpetajate tunde on käinud vaatamas ka juhtkond ja pakutakse nõustamist. Ka valdkonnakeskuste juhtide ülesanne on hoida vaatluse all kvalifikatsioonita õpetajaid.

2.5. Õpetaja kutsestandardi kohaselt otsib õpetaja võimalusi enesearendamiseks, arvestades ka haridusasutuse vajadusi.

Järelevalve temast lähtudes hindasime, kas eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad arendavad ennast ja on osalenud viimasel viiel aastal tänapäevasest õpikäsitusest lähtuvatel metoodikakoolitustel, eesti keele ja eestikeelse õppe metoodika koolitustel.

Eesti keelt, eesti keelt teise keelena ja eesti kirjandust annavad koolis 30 õpetajat. EHISE andmetele tuginedes on eesti keele õpetajatest viimasel viiel aastal (2020–2025) läbinud üheksa õpetajat pikemaid (alates 10 tunnist) metoodikakoolitusi, mis toetavad keeleõpet ning õpet mitmekeelses klassis.

Kooli õpetajatest 31 õpetajat on läbinud pikema koolituse „Täenduslik õpetamine“ ja viis õpetajat on läbinud LAK-õppe ja keelekümluse koolitusi.

Direktori sõnul toimub igal aastal kolm–neli ülekoolilist koolitust, mis on mõeldud kõigile õpetajatele, sõltumata õpetatavast aineist ja kooliastmest. Käesoleva õppeaasta ülekoolilised koolitused lähtuvad ennastjuhtiva õppija kujunemise toetamise eesmärgist ja teadmuskooli projektiga liitumisest. Kaks koolitust on juba toimunud ja üks on veel tulemas. Eelmisel õppeaastal oli teemaks kaasav haridus.

Direktor selgitas, et käesoleva sajandi alguses läbisid paljud õpetajad keelekümluse koolitusi. Neist on koolis tekkinud hea baas teistele, hiljem kooli tulnud õpetajatele. Seetõttu ollakse LAK-õppe põhimõtetest teadlikud. Juurdetulevaid õpetajaid on vaja pidevalt kaasata LAK-õppesse ning seepärast taotleti väga teadlikult Eesti Keele Instituudilt õigust luua koolis LAK-

⁷⁷ Direktori 25.03.2025 e-kiri.

õppe metoodikakeskus. Keskuse tegevusel on kaks eesmärki: õpetajate teadlikkus LAK-õppest ja soov hoida õpetajaid kursis metoodikaga ning väga hea võrgustik ja suhtlemine võrgustikus, et saada teada teiste koolide kogemustest ja õpetajatele tuge.

LAK-õppe rakendamine ja õpetaja positsioon eestikeelses õppes oli teemaks eelmise õppeaasta töötajatega peetaval arengustlusel. Direktori sõnul selgus vestlustest, et just eesti keelt emakeelena rääkivad õpetajad ei teadvusta alati, et klassis on teise emakeelega õpilane, ning just nemad ei rakenda LAK-õpet. Õpilaste eesti keele oskus on üldjuhul väga hea ning seepärast võib õpetajatel tekkida tunne, et õpilaste jaoks pole eesti keelest arusaamine probleem ja keele õpetamine pole vajalik. Sellest tulenevalt tahetakse direktori sõnul võtta järgmiseks koolitusteemaks õppetöö diferentseerimine.

Direktor selgitas, et paar aastat tagasi oli üldtööplaanis üheks suunaks valdkonnaüleste projektide loomine, et eri ainete õpetajad hakkaksid koos eestikeelseid õppetegevusi kavandama. Süsteemiks see ei saanud. Käesoleval õppeaastal rakendatavad projektõppe päevad on taas andnud hoogu õpetajate koostööle. Direktor sõnas, et ilmselt igapäevases õppetöös annaks rohkem lõimida, aga ühekordseid tegevusi on toimunud ja olnud häid näiteid.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul kasutatakse LAK-õppe põhimõtteid I kooliastmes sagedamini ja seal on seda ka lihtsam teha. Avaldati arvamust, et õppevara toetab LAK-õpet ning teadlikult arendatakse õpilaste sõnavara. Toodi näiteid ajaloo ja matemaatika kohta, kuidas eesti keele tunnis toetatakse vastava sõnavara ja terminite õppimist.

Koolis on neljapäeviti planeeritud aeg koostööks. Käesoleval õppeaastal on direktori sõnul mitmetel õpetajatel siiski sel ajal tunnid, aga suurel osal õpetajatest on alates kella 14st koostööaeg. Koostööd tehakse algklassides rohkem.

Vestlusel osalenud õpetajad avaldasid arvamust, et koolis on tagatud õpetajatele enesetäiendamisevõimalused ja piiranguid vajalikel täiendkoolitustel käimiseks ei tehta.

2.6. PGSi⁷⁸ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning teenuse rakendamist korraldab direktor.

Tugispetsialisti teenused loetakse tagatuks, kui koolis töötab või osutab teenust nõuetekohase kvalifikatsiooniga tugispetsialist.

Koolis töötas järelevalve ajal kaks eripedagoogi (1,0 ja 0,5 ametikohta). Täiskohaga töötaval eripedagoogil on nõuetekohane kvalifikatsioon, sh eesti keele C1-tase, mis võimaldab tal teenust osutada ka eesti kodukeelega õpilastele.

Direktor selgitas, et täiskohaga töötav eripedagoog omab ka logopeedi kvalifikatsiooni ning ta osutabki logopeedi teenust, kuigi EHISes on ta kajastatud ainult eripedagoogina.

Töötajaga on sõlmitud tööleping, kus ametinimetuseks on märgitud eripedagoog. Ametijuhendis on tööülesanded esitatud üldiselt. Töötaja põhiülesandeks ametijuhendi kohaselt on HEV-õpilaste õppe ja arengu toetamine ning tööülesanded on kooskõlas tugispetsialistide määruses⁷⁹ esitatuga.

⁷⁸ PGS, § 37 lg 2

⁷⁹ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 2 lg 1.

EHISesse oli kool märkinud, et logopeedi teenus on rakendatud koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja üldise toe õpilastele, kokku 49 õpilasele. Järelevalves esitas kool käesoleval õppeaastal logopeedi teenust saavate õpilaste nimekirja.

Seega saame lugeda logopeedi teenuse tagatuks. Vajalik on kajastada töölepingus ka logopeedi ametinimetust ja vastav info esitada ka EHISes.

0,5 ametikohaga töötaval eripedagoogil puudus erialane magistrikraad või eripedagoogi kutse⁸⁰ ning tema kvalifikatsioon eripedagoogina pole nõuetekohane. Kvalifikatsioonita eripedagoog annab õpiabi tunde, olles pigem õpiabi õpetaja kui eripedagoog.

Juhime tähelepanu, et vastaval töötajal ei ole nõuetekohast kvalifikatsiooni ka õpiabi õpetajana töötamiseks.

Koolis töötas kaks sotsiaalpedagoogi (0,3 ja 0,7 ametikohaga). Kumbki sotsiaalpedagoog ei oma erialast kõrgharidust ega ka sotsiaalpedagoogi kutset⁸¹, kuid on sotsiaalpedagoogidena töötanud juba pikemat aega.

Direktor selgitas, et mõlemad on läbinud Tallinna Ülikoolis 160tunnise koolituse, mille kohta osalejatele öeldi, et see annab sotsiaalpedagoogi kvalifikatsiooni. Nüüd on mõlemad valmis taotlema sotsiaalpedagoogi kutset.

Juhime tähelepanu, et täiendkoolitused ei anna nõuetekohast kvalifikatsiooni, vaid aitavad töökogemusega töötajatel paremini kavandada oma professionaalset arengut, et asuda vastavat kutset taotlema.

Koolis töötas koolipsühholoog (1,0 ametikohta), kellel puudub erialane magistrikraad või psühholoogi kutse. Tema kvalifikatsioon ei ole nõuetekohane⁸².

Direktor selgitas, et ta tõlgendas töötaja kvalifikatsiooni valesti, kuid kooli eripärast, valdavalt vene kodukeelega õpilased, tulenevalt peab psühholoog valdama vene keelt ning 2022 konkursil ei olnud muud varianti.

Määrus⁸³ sätestab, et direktor võtab teenuse osutamiseks kooli tööle vajalikud tugispetsialistid või korraldab teenuse kättesaadavuse muul viisil, arvestades seejuures õpilaste vajadustega. Tugispetsialistide teenust osutatakse üldjuhul koolis, vanema nõusolekul mujal ning teenuse osutamisel muus asukohas teeb teenuse osutaja koostööd kooliga ning edastab koolile vajalikku infot teenuse sisu, mahu ning tulemuslikkuse kohta.⁸⁴

Koolis on tagamata sotsiaalpedagoogi ja koolipsühholoogi teenus.

2.7. Ettepanekud direktorile

⁸⁰ PGS, § 74¹ lg 7.

⁸¹ PGS, § 74¹ lg 9.

⁸² PGS § 74¹ lg 8.

⁸³ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 3 lg 4.

⁸⁴ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 3 lg 6.

2.7.1. Vaadata üle õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute vaba ametikoha täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise kord ning täpsustada kandidaatide kvalifikatsioonile hinnangute andmise korda ning tehtavate otsuste esitamist.

2.7.2. Märkida EHISesse logopeedi teenuseid osutav töötaja.

2.8. Ettekirjutused pidajale

2.8.1. Tagada koolis sotsiaalpedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitudele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadusele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lg 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

2.8.2. Tagada koolis koolipsühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitudele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadusele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. ja § 74¹ lg 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

3. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

3.1. Õpilaste eesti keele arengut soodustab keskkond, mis on suures osas eestikeelne. Eesti keele õppimisele ja omandamisele aitab oluliselt kaasa see, kui õpilased saavad koolis kasutada eesti keelt suuremal määral.

Kool on suures osas eesti õppekeele üldhariduskool. Osaliselt vene keeles toimub õppetöö Ukraina päritolu ja HEV-õpilaste rühmades.

Kooli klassiväline tegevus on eestikeelne ja koolisisesed üritused on valdavalt eestikeelsed, vaid üks-kaks üritust õppeaastas on vene keeles, nt jõuluetendus. Kuna õppetöö on eestikeelne, siis pakutakse õpilastele huvitegevust vene keeles, nt teatriring. Mudilas- ja lastekoor, keemia- ja matemaatikaring on eestikeelsed. Vajadust kooli laiema huvitegevuse järele ei ole, sest Tartu linnas tegutseb palju erinevaid stuudioid, spordi- ja huvikoole, mille pakutavaga kool ei konkureeri. Direktori sõnul on parem, kui õpilased käivad väljaspool kooli huvitegevuses, sest nii saavad nad suhelda eesti emakeelega eakaaslastega.

Teadlikult arendatakse koostööd eesti õppekeele koolidega, et õpilased saaksid suhelda eakaaslastega. Koostööd tehakse näiteks Tartu Kivilinna Kooli ja Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasiumiga. Samuti püütakse õpilasteni viia eesti meediaruumis toimuvat ja nii on traditsiooniks gümnaasiumis mäng „Me armastame Eestit“ ja põhikoolis „Rakett 69“.

Eestikeelsete õpetajate olemasolu tingib selle, et õpilased peavad nende poole pöörduma eesti keeles.

Gümnaasiumisse astujate hulgas on järjest rohkem eesti kodukeelega õpilasi. Käesoleval õppeaastal on 10. klassis eesti päritolu õpilasi üks klass. Põhikoolis on eesti emakeelega õpilasi vaid üksikuid.

Õpetajate eesti keele kasutamine toimus suuremal määral juba 10 aastat tagasi, kui õppenõukogu töökeeleks sai eesti keel. Direktori sõnul on tööalane suhtlus eestikeelne ning sellele on kaasa aidanud eestikeelsete õpetajate lisandumine ja juhtkonna järjekindlus.

3.2. Järelevalves vaadati kahteist õppetundi 1.–11.klassis: kuut eesti keele tundi ning kuut eestikeelset ainetundi.

3.3. Vastavalt PG Sis⁸⁵ sätestatule peab õppekeskkond toetama õpilaste arengut.

Kooliruumides olid eestikeelsed sildid ja infomaterjal, kooli veebileht on eestikeelne. Oli klassiruumid, kus olid eesti keele õppe toetamiseks keelematerjalid, aga oli ka klasse, kus materjal seintel puudus. Seintel olevaid materjale oleks saanud rohkem tunnis kasutada.

Kõik klassid olid varustatud arvuti, valge ja interaktiivse tahvliga, mida aktiivselt kasutati. Klassiruumides olid ühekohalised lauad, ratastel pöördtoolid, mis võimaldasid kergesti luua tegevuskeskusi. Oli klassiruumid, kus lauad olid juba paigutatud rühmatööks, ja neid, kus pingid olid paigutatud traditsiooniliselt üksteise seljataha. Õppetöö käigus tehti vajadusel kiiresti ümberpaigutusi, et õpilased saaksid rühmas suhelda ja koostööd teha.

Õpetajad löid tundides sõbraliku ja usaldusliku õhkkonna. Õpilased töötasid tunnis aktiivselt kaasa, neil on harjumus õppetöös kasutada ainult eesti keelt.

3.4. Õpetajate keelekasutus tunnis oli õpilastele eakohane, hääldus ja kõnetempo olid head, kõne arusaadav ja väljendusrikas. Õpilane kuulis õigesti kõlavat aine- ja suhtluskeelt. Vahekeelt õpetajad ei kasutanud.

3.5. PRÕKi⁸⁶ alusel peab õpilane olema õpiprotsessis aktiivne osaleja. Õpetaja seab tunni eesmärgid, mis on kooskõlas tunni tegevusega. Õpiülesanded olid seotud igapäevaeluga, varem õpituga ja teemakäsitus oli õpilastele ea- ja jõukohane. Õpetajad kasutasid õppe sisu visualiseerimiseks tänapäeva tehnilisi vahendeid ning omakoostatud materjale, mis on kohandatud õpilastele jõukohaseks, kasutatakse skeeme, illustratsioone.

Algklasside õpetajad kasutasid rutiintegevusi ning liikumispause. Õppetöös toetati kõiki osaoskusi. Näiteks mõnes põhikooli tunnis kogus õpetaja õpilastelt tagasisidet tunni teema kohta, et kasutada neid uue tunni ettevalmistamisel.

Vaadeldud tundides kasutasid õpetajad aktiivõppemeetodeid, erinevate ainete lõimumist. Õpetajad kasutasid võtteid, mis ergutasid arutelu ja suunasid õpilasi kaasa mõtlema. Enamus tundidest olid sisutihedad ja tempokad, märgati iga õpilase edusamme.

Tundides kasutati nii frontaalset kui ka paaris- või rühmatööd. Tunni aine-, keele- ning õpioskuste eesmärgid räägiti õpilastega tunni alguses läbi ja reflekteeriti tunni lõpus. Õpetaja arendas ainetunnis ka õpilaste keeleteadmisi ja sõnavara.

Õpilased vastasid tunnis täis- ja liitlausetega, kasutati spontaanset eneseväljendust. Head sõnavara omandamist näitasid ka nooremate ning HEV-õpilaste rühmad.

3.6. Kooli juhtkonna ülesandeks on jälgida ja hinnata, kas õppes lähtutakse nüüdisaegsest õpikäsitusest ja kasutatakse kaasaegset metoodikat.

Tunnivaatlustel viibisid kooli esindajatena direktor ja õppealajuhatajad. Tagasisidevestlusel käsitleti tunni ülesehitust, pöörati tähelepanu tunni eesmärkide püstitamisele ja saavutamisele ning refleksioonile.

Koolis on tavaks käia õpetajate tunde vaatamas. Tavapärastelt käiakse vaatamas uute õpetajate tunde. Lähtuvalt õppeaasta fookusteemast käivad tunde vaatamas juhtkonna liikmed. Järelevalves esitas kool 2022/2023. õppeaastal toimunud tunnivaatluste kokkuvõtte. Vaadeldi eestikeelsele õppele üle läinud 7. klasside ainetunde. Kokkuvõtte sisaldas tundide eri aspektide

⁸⁵ PGS, § 19 lg 1.

⁸⁶ PRÕK, § 5 lg 1.

kohta tehtud kokkuvõtet ja järeldusi. Käesoleval õppeaastal on fookuses enastjuhtivaks õppijaks arenemise toetamine. Ühe tegevusena on toimund ka tunnivaatlused, milles hinnati õppe eesmärgistamist ja eesmärkidest lähtuvat tunni ülesehitust; nüüdisaegsest õpikäsitusest lähtuvate meetodite kasutamist (keskpunktis õppija aktiivsus) ja õppetöö diferentseerimist.

Direktor selgitas, et eesmärgistamise ja õpistrateegia koolituse järel käidi vaatama, kas õpitu on kandunud tundidesse. Üheks järelduseks on, et eesmärkidega tegelemine, nendest rääkimine ja õpilastega koos nende püstitamine on õpetajatele veel üldises tunnikultuuris võõras.

Järelevalves vaadeldud tundide kohta saab öelda sama – õpilase õppimisest lähtuvaid eesmärke püstitasid vaid üksikud õpetajad.

Direktor tõi näite, et eelmisel kevadel tehti koolis pilootprojekt, kus korraldati kolm kahepäevast seminari 8. klassides õpetavale 20 õpetajale ja 20 8. klassi õpilasele. Seminaridel arutati ja katsetati, kuidas õpilased ja õpetajad koos hakkavad mõtestama, millised on nende ühised eesmärgid. Direktori sõnul oli see projektina väga õnnestunud, aga igapäevatoos ühist planeerimist omaks võetud ei ole.

Seega saab positiivsena välja tuua, et koolis pööratakse tähelepanu õppetöö kvaliteedile ja selle järjepidevale arendamisele.

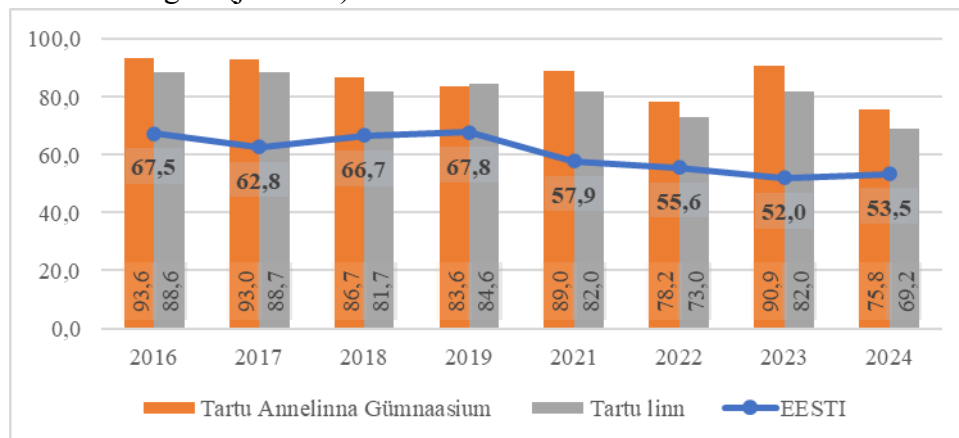
4. Eesti keele õppe tulemuslikkus

4.1. Kooli õppe kvaliteeti ja õpilaste akadeemilist edukust iseloomustavad mitmed riiklikult kogutavad ja esitatavad tegevus- ja tulemusnäitajad.

Põhikooli tulemused

Põhikooli lõpuks peavad õpilased saavutama eesti keeles B1-taseme.

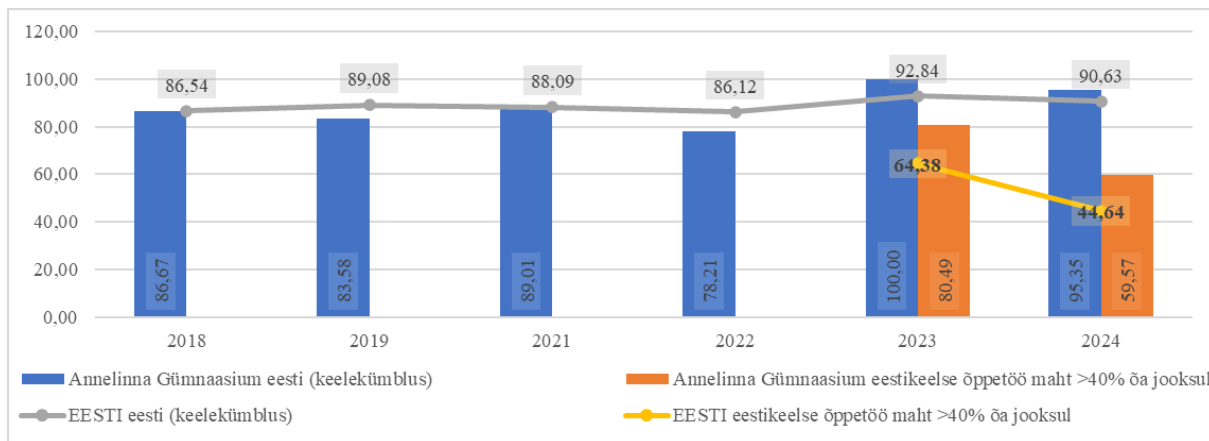
Koolis on eesti keeles B1-taseme saavutanute osakaal olnud läbivalt Eesti samast osakaalust oluliselt kõrgem (joonis 1).

Joonis 1. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpuks saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

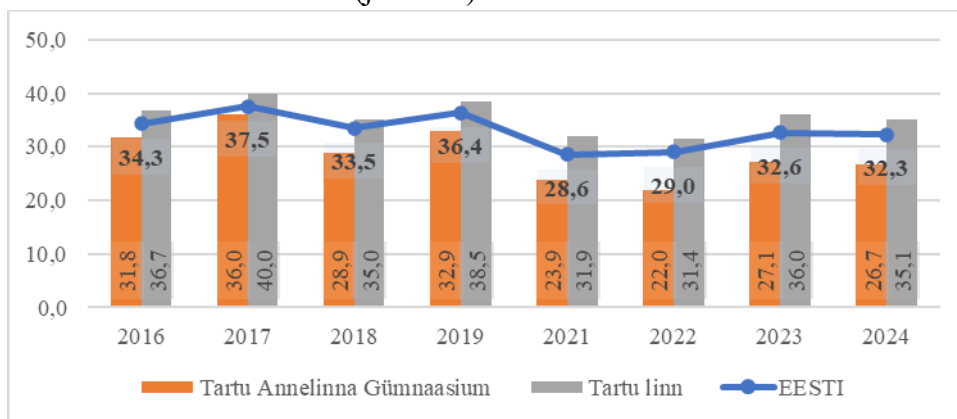
Koolis on olnud põhikooli lõpetajad eelkõige keelekümbluses. Viimasel paaril aastal on eesti keel teise keelena lõpuks saavutanud B1-taseme ka vene õppekeeles Eesti samast osakaalust suurem osakaal lõpetajaid (joonis 2).

Joonis 2. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, % - õppekeele lõikes.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Põhikooli matemaatika lõpueksami keskmine tulemus on koolis olnud aastaid Eesti ja ka Tartu linna keskmisest madalam (joonis 3).

Joonis 3. Lõpueksamite tulemused: matemaatika kokku.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Vestlusel selgitas direktor, et ühest küljest on ootus, et põhikooli lõpetajate eesti keeles B1-taseme saavutajate osakaal peaks olema kõrgem. Teisest küljest on paljud vene kodukeelega ning kõrgema sotsiaal-kultuurilise taustaga pered pannud lapsed eesti õppekeelega koolidesse. Varasematel aastatel, kui suurema osa õpilastest moodustasid keelekümblusprogrammi läbinud õpilased, olid õpilaste tulemused ühtlasemad. Direktori sõnul tehakse kõik, et põhikooli lõpus eesti keel teise keelena tulemused ei langeks.

Matemaatika lõpueksami tulemust 2021–2022 mõjutasid nii Covid kui ka kooli remont, mil õppetöö toimus eri kohtades asunud asenduspindadel. Mõjutanud on ka Ukraina sõda ja Ukraina päritolu õpilaste lisandumine.

Põhikooli lõpueksamitega sarnane trend on ka 4. ja 7. klassi tasemetöodes. Eesti keel teise keelena tulemused on Eesti keskmisest umbes 15 protsendipunkti kõrgemad ning matemaatika jääb Eesti keskmisest umbes 10 protsendipunkti madalamaks.

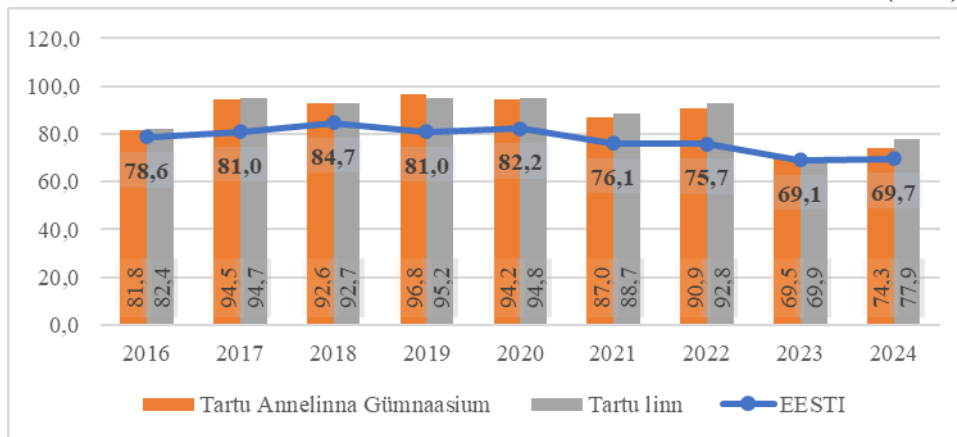
Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et eksamite ja tasemetööde tulemusi vaadatakse valdkonnakeskustes. Vaadatakse tulemusi klassiti. Õpetajate sõnul on tulemusi raske

analüüsida, sest õpetajad ei näe, kus on tehtud vigu, saadakse teada üldine punktisumma, aga selle põhjal on raske aru saada, mida oleks vaja teisiti teha.

Gümnaasiumi tulemused

Gümnaasiumi lõpuks peavad õpilased eesti keeles saavutama B2-keele taseme.

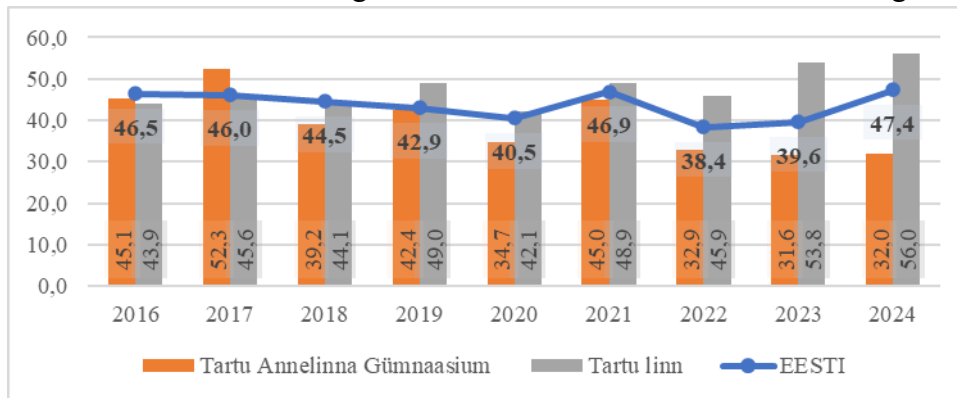
Koolis on eesti keel teise keelena riigieksamil B2-taseme saavutanud läbi aastate suurem osakaal gümnaasiumi lõpetajatest kui Eestis (joonis 4). Varasematel aastatel on B2-taseme saavutanute osakaal olnud 90% juures, kuid 2023. ja 2024. aastal oli B2-taseme saavutanute osakaal oluliselt madalam – 2024 saavutas B2-taseme kolmveerand (74%) lõpetajatest.

Joonis 4. Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2-taseme saavutanute osakaal gümnaasiumi statsionaarses õppes, %.

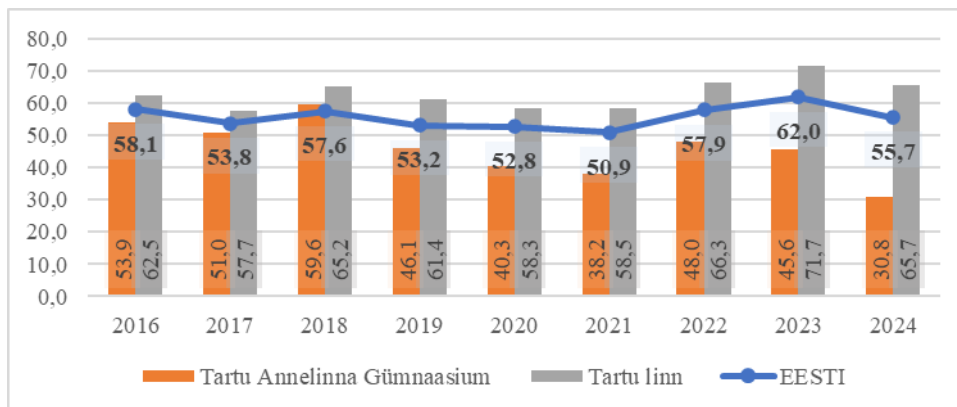
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Nii kitsa kui laia matemaatika riigieksami tulemused on koolis olnud läbivalt nii Tartu kui Eesti keskmisest madalamad ning viimastel aastatel on need tulemused langenud (joonised 5 ja 6).

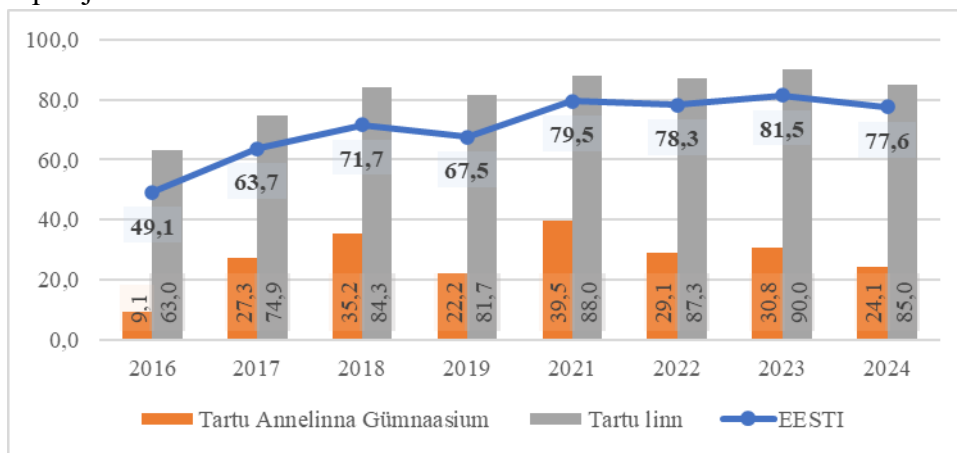
Joonis 5. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte kitsa matemaatika riigieksami tulemus.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 6. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte laia matemaatika riigieksami tulemus. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Vähemalt ühes võõrkeeles B2-keeletaseme saavutanute osakaal on koolis olnud nii Eesti kui Tartu keskmisest oluliselt madalam (joonis 7). 2024. aastal saavutas vaid 24% gümnaasiumi lõpetajatest ühes võõrkeeles B2-keeletaseme.

Joonis 7. Vähemalt ühes võõrkeeles B2-taseme saavutanud gümnaasiumi statsionaarse õppe lõpetajate osakaal, %. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Direktor selgitas, et õpilaste varasem suhtumine võõrkeele õppimisse oli pigem ükskõikne, aga see on muutumas. Inglise keele madalate tulemuste põhjuste väljaselgitamiseks kasutati mõned aastad tagasi ülikooli inglise keele metoodiku abi. Metoodik käis aasta jooksul inglise keele tundides, andis õpetajatele tagasisidet, uuris õppemeetodeid. Juhtkond sai kokkuvõtva tagasiside, et õpilaste inglise keele valdamine on talutav, õpetajate kasutatav metoodika on vananenud, aga kõik toimib. Direktori sõnul on inglise keele õpetajaid saadetud eesti koolidesse tutvuma, mida seal võõrkeeleõppes teisiti tehakse.

Vestlusel osalenud gümnaasiumiõpilased arvasid, et õpilaste motivatsioon inglise keelt õppida ei ole kõrge ning internetis ei kasutata nii palju inglisekeelset sisu võrreldes eesti õpilastega.

Järelevalves esitas kool põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite tulemustega seonduva statistika. Eelkõige on võrreldud kooli keskmist tulemust Eesti keskmise tulemusega. Sisehindamise aruandes 2019–2023 arengukava perioodi kohta on märgitud, et eesti keele oskus põhikooli lõpu- ja gümnaasiumi riigieksamite tulemuste põhjal ei ole paranenud, vaid mõne protsendi võrra halvenenud. Põhjuseks arvatakse pikaajalist distantsõpet. Inglise keele

riigieksamil vähemalt B2-taseme sooritanute kohta on märgitud, et nende osakaal on aastast aastasse püsinud kolmandiku tasemel. Järgmise arengukava perioodi parendusvaldkonnana ei ole ei põhikooli ega gümnaasiumi lõpetajate tulemustega seonduvat välja toodud.

Direktor selgitas vestlusel, et eksamitulemused pannakse tabelisse ja neid tutvustatakse õppenõukogus. Täpsemalt tegelevad eksamitulemuste analüüsiga valdkonnakeskused. Tavapärane on, et aineõpetajad ise esitavad küsimusi ning siis esitavad oma ettepanekud ja seisukohad juhtkonnale. Käesoleval õppeaastal realiseeriti ettepanek avada matemaatika valikkursus. Inglise keele õpetajatelt ettepanekuid ei tulnud.

Kool osaleb Haridus- ja Noorteameti (edaspidi *Harno*) rahuloluküsitlustes. Sisehindamisel on küsitluste tulemusnäitajad esitatud, kuid nende põhjal analüüsi ja järeldusi tehtud ei ole. Samuti ei ole seatud taotletavaid sihttasemeid.

Direktor selgitas vestluses, et *Harno* küsitluse tulemusi vaadatakse koolis valdkondade kaupa ning tuvastatakse erinevusi Tartu ja Eesti keskmisega. Kui koliti tagasi renoveeritud koolimaja, siis oli õpilaste rahulolu liikumisvõimalustega madal, sest koolimaja ei ole õnnestunud tsoneerida nii, et õpilased paikneksid koolimajas vanuseastmeti, kuna eri vanuseastmed koos tunnevad end ebamugavalt. Direktori sõnul sai käesoleva õppeaasta enastjuhtiva õppija tegevussuund just alguse *Harno* küsitluse tulemustest, mille põhjal pole kooliga rahul ei õpilane ega lapsevanem. Kooliga rahulolu on tugevasti seotud õpilase enesemääratlusega, kuidas ta õppimisega hakkama saab. Sellest tehti järeldus, et koolis tuleb tegelda õppimise kvaliteedi parandamisega, mille tagajärjel peaks suurenema kooliga rahulolu.

4.2. PGSi⁸⁷ kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks tuleb välja selgitada kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Sisehindamisel tuleb analüüsida õppe- ja kasvatustegevust ning juhtimist ja hinnata nende tulemuslikkust. Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor⁸⁸, esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule⁸⁹.

Kooli sisehindamise kord on õiguspäraselt kehtestatud⁹⁰.

Sisehindamise kord käsitleb eelkõige kord arengukava perioodi jooksul tehtavad sisehindamist. Pideva protsessina ehk iga-aastast sisehindamisega seonduvat kord ei esita.

Vestlusel selgitas direktor, et augustis õppenõukogus pannakse paika järgmise õppeaasta tegevussuunad ning kinnitatakse üldtööplaan. Juunis valdkonnakeskused teevad oma töö analüüsi: vaadatakse, kuidas on tegevusplaan täidetud ja millised on tegevusnäitajad. Juhtkond lisab valdkonnakeskuste analüüsile ülekoolilised tulemused (tasemetööd, eksamid, uuringute ja küsitluste tulemused) ning selle info põhjal juunis kooli meetodikanõukogu, kuhu kuuluvad juhtkonnaliikmed, valdkonnakeskuste juhid, tervisenõukogu juht, karjäärikoordinaator ja hariduslike erivajaduste õpilaste õppe koordinaator, teeb analüüsi eelmise aasta tulemustest ja sõnastab võimalikud tegevussuunad järgmiseks õppeaastaks.

Seega on koolis olemas põhimõtted, kuidas toimub iga-aastane sisehindamine, kuid sisehindamise kord seda ei esita.

⁸⁷ PGS, § 78 lg 1.

⁸⁸ PGS, § 71 lg 2 p 8, § 78 lg 3.

⁸⁹ PGS, § 73 lg 1 p 12, § 78 lg 3.

⁹⁰ Direktori 20.03.2020. a käskkiri nr 37; hoolekogu 20.03.2020. a koosoleku protokoll nr 4.

4.3. Koolis on koostatud sisehindamise aruanne arengukava 2019–2023 perioodi kohta. Selles on arengukava eesmärkide kohta toodud välja olulisemad tegevused ja nende kirjeldused, olukord arengukava perioodi lõpus. Igale valdkonnale on antud hinnang ja esitatud parendustegevused järgmiseks arengukava perioodiks. Lisas on toodud eesti keele ja inglise keele eksamite tulemused 2018–2022.

Sisehindamise kord sätestab, et sisehindamise tulemused arutatakse läbi kooli õppenõukogus ja kooskõlastatakse kooli hoolekoguga. Korra kohaselt peab sisehindamise aruande kinnitama direktor.

Järelevalves selgus, et koolis ei ole toimitud sisehindamise korra kohaselt ning sisehindamise aruannet kooli õppenõukogus ja hoolekogus arutatud ei ole. Samuti ei ole direktor kinnitanud sisehindamise aruannet. Kooli sisehindamise kord näeb veel ette, et sisehindamisega seotud tegevused on määratud kooli üldtööplaanis. Käesoleva õppeaasta üldtööplaanis sisehindamisega seotud tegevusi määratletud ei ole.

Direktor selgitas vestlusel, et arengukava perioodi sisehindamise aruanne pannakse kokku arengukava perioodi lõppemisel ja seda enam ei arutata, sest tegelik arutamine on toimunud iga-aastaselt juunis metoodikanõukogus.

Juhime tähelepanu, et riiklikud õigusaktid ei sätesta, mismoodi sisehindamine koolis peaks toimuma, seda saab iga kool ise otsustada ning määratleda oma sisehindamise korras. Kooli tegevus peab olema oma korraga kooskõlas.

Direktor märkis vestlusel, et kooli sisehindamise kord vajab ülevaatamist ja muutmist.

4.4. Õppenõukogul on ülesanne õppeaasta lõpul arutada läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja teha kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parandamiseks⁹¹.

Õppenõukogus on esitatud⁹² tagasivaade 2023/2024. õppeaastale ning tehtud ettevaade uuele õppeaastale. Tagasivaates anti ülevaade pikendatud õppetöö tulemustest, Harno 4., 8. ja 11. klasside õpilaste ning õpetajate rahuloluküsitluste tulemustest ja kiusuennetusprogrammi KIVA küsitluse tulemustest. Tegevussuundi 2024/2025. õppeaastaks tutvustas direktor. Tegevussuunad olid läbi arutatud metoodikanõukogu koosolekul juunis ja selle aluseks olid valdkonnakeskuste aruanded, kus tehti ettepanekuid järgmiseks õppeaastaks.

Millest koosneb õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste aruanne, milliseid tulemusi seal esitatakse ja analüüsitakse, koolis kokku lepitud ei ole.

Direktori sõnul teevad õppeaastast kokkuvõtte õppejuhid. Lisaks õppeaasta kokkuvõttele koostatakse koolis õppeaasta kohta kroonika, kus on kirjas kõik, mida erilist on koolis toimunud. Lisaks kirjutab iga klass oma klassi kohta ühe lehekülje.

4.5. Kooli järjepideva arengu tagamiseks koostatakse kooli arengukava⁹³, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad.

⁹¹ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.

⁹² Õppenõukogu 29.08.2024. a koosoleku protokoll nr 4.

⁹³ PGS, § 67 lg 1.

Koolil on kehtiv⁹⁴ arengukava aastateks 2024–2028. Arengukavas on tegevuse põhisuunad neljas valdkonnas: koht Eesti ja Tartu koolivõrgus, õppetöö korraldus ja sisu, õpetaja töö ja areng, koolimaja ja muu õppekeskkond.

Kuna kool on läinud üle eestikeelsele õppele, siis keskendutakse arengukavas õppija vajadustele vastava ning valikuid võimaldava hariduse tagamisele. Käsitlemist leiab ka kooli koht Tartu koolivõrgus. Nähakse ette, et ühises õppekeskkonnas saavad omandada põhi- ja keskhariduse nii eesti kui mitte-eesti kodukeelega õpilased ning vene emakeelega õpilaste vene keele õpe on väärtustatud.

Igas valdkonnas on määratletud kolm kuni kuus eesmärki ning iga eesmärgi kohta on esitatud ka mõõdikud. Mõõdikutena on esitatud Harno rahuloluküsitluste tulemused, mis on jaotatud arengukava valdkondadesse ning toodud ära lähtenäidud (õpilastel 2023., õpetajatel ja lapsevanematel 2021. a tulemused). Nende kohta on kirjutatud, et sihtnäiduks on kasvav trend, aga ei ole toodud soovitud sihtnäitu.

Lisaks rahuloluküsitluste tulemustele on esitatud ka teisi mõõtmise võimalusi, kuid suur osa neist on kas arv, nt õpiabi saanud õpilaste arv, või tegevus, nt keeleõpet toetavad klassivälised tegevused. Taoliste mõõdikute puhul ei ole võimalik hinnata arengut ja eesmärgi saavutatust. Kui eesmärgi saavutatust näitab lihtsalt tegevuse toimumine, siis ei saa hinnata, kas eesmärgile on lähemale jõutud või ei. Eesmärke seades on vajalik määratleda, kuidas hakatakse eesmärgi saavutatust mõõtma, millised on mõõdetavad näitajad ja tulemused.

Vestlusel märkis direktor, et eesmärkide täitmise hindamisel jäädakse rohkem kirjeldavale tasandile ning mõõdikuid eriti pole.

4.6. Kooli ühe õppeaasta tegevuskava määratletakse üldtööplaanis, mis koostatakse kooli arengukavast, õppekavast, eelmise õppeaasta töö kokkuvõttest ja õppeaasta üldeesmärkidest lähtuvalt⁹⁵. Üldtööplaani kinnitab õppenõukogu õppeaasta alguseks⁹⁶.

Õppenõukogu protokollis⁹⁷ oleva päevakorra järgi tutvustati 2024/2025. õppeaasta tegevussuundi ja tähtsamaid tegevusi. Protokoll kajastab nelja tegevussuunda, kuid tähtsamaid tegevusi protokoll ei kajasta. Õppenõukogu protokollis juurde õppeaasta üldtööplaani lisatud ei ole.

Järelevalves esitati dokument „Tartu Annelinna Gümnaasiumi üldtööplan õa 2024-2025“ õppenõukogu koosoleku protokollist eraldi. Selles on esitatud neli tegevussuunda, nagu ka õppenõukogu koosoleku protokollis, sejärel kümme valdkonnakeskuse (nt eesti keele valdkonnakeskus, loodusainete valdkonnakeskus) koosseisud, iga tegevussuuna kohta üldised tegevused või tegevuste kirjeldused ning üritused valdkonnakeskuste kaupa.

Järelevalves selgus, et õppeaasta üldtööplaani tegevuste planeerimisega tegeles metoodikanõukogu septembris⁹⁸. Siis täpsustati iga tegevussuuna tegevused, tähtajad ning vastutajad.

⁹⁴ Tartu Linnavalitsuse 20.02.2024. a määrus nr 8 „Tartu Annelinna Gümnaasiumi arengukava aastateks 2024–2028“.

⁹⁵ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

⁹⁶ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.

⁹⁷ Õppenõukogu 29.08.2024. a koosoleku protokoll nr 4.

⁹⁸ Metoodikanõukogu 03.09.2024 koosoleku protokoll nr 1; metoodikanõukogu 30.09.2024 koosoleku protokoll nr 2.

Direktor selgitas vestlusel, et õppenõukogus kinnitatud õppeaasta tegevussuundi metoodikanõukogus ei muudeta, aga mõnikord on vajadus teha tegevuskavas muutusi, et üldtööplaani oleks elulähedane, vaadatakse, kas planeeritud asjad toimivad, kas midagi pole ära unustatud.

Seega ei ole koolis toimitud määruses sätestatu kohaselt ning üldtööplaani ei ole kinnitanud õppenõukogu õppeaasta alguseks.

4.7. Üldtööplaani sisu ja vormistamise kohta on esitatud nõuded kooli kohustuslike dokumentide määruses⁹⁹.

Üldtööplaani koostatakse lähtuvalt arengukavast, õppekavast, eelmise õppeaasta töö kokkuvõttest ja õppeaasta üldeesmärkidest¹⁰⁰.

Kooli üldtööplaani õppeaasta põhisuunad on seotud eelmise õppeaasta sisehindamisega ja arengukava eesmärkidega.

Määruse¹⁰¹ kohaselt peab üldtööplaani vormistama alapunktadena vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis peab määratlema ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtajad. Kooli üldtööplaanis on iga nelja tegevussuuna juures märgitud selle tegevusega seotud õpetajad nimeliselt, mõningatel juhtudel on ka kuupäevaliselt tegevused planeeritud, nt esimese tegevussuuna arutelude ajad. Septembri lõpus on metoodikanõukogu oma koosolekul¹⁰² arutanud 2024/2025. õppeaasta üldtööplaani ja tehtud on iga tegevussuuna kohta täiendavaid otsuseid ja määratud konkreetsete tegevuste tähtaegu.

Kooli üldtööplaani vastab vormilt ja sisult nõuetele.

4.8. Ettepanekud direktorile

4.8.1. Koostada õppeaasta üldtööplaani tervikuna enne õppeaasta algust ja tagada üldtööplaani kui aasta arendustegevuste kava kinnitamine õppenõukogus.

4.8.2. Vaadata üle kooli sisehindamise kord ja viia sisehindamise korras sätestatu ning koolis toimuv sisehindamine kooskõlla või muuta sisehindamise korda.

4.8.3. Täiendada sisehindamise korda pideva protsessina toimuva sisehindamise korraldusega, et oleks esitatud koolis toimuva iga-aastase sisehindamise korraldus.

4.8.4. Määratleda üldtööplaanis mõõdetavad tulemusnäitajad, et paremini hinnata eesmärkide täitmist.

4.8.5. Määratleda üldtööplaanis iga ülesande täitmise eest konkreetne vastutaja. Ülesande täitmise kaasatud pedagoogide nimetamine on asjakohane, kuid oluline on määratleda ka üks kindel vastutaja, et paremini tagada ülesande elluviimine.

⁹⁹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslike dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, 2. pkt „Üldtööplaani“.

¹⁰⁰ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslike dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

¹⁰¹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslike dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.

¹⁰² Metoodikanõukogu 30.09.2024 koosoleku protokoll nr 2.